T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

MANİSA SOMA BELEDİYESİ

2021 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2022

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00
www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr
İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 9

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 10

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 10

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 10

6. DENETİM GÖRÜŞÜ 14

7. DENETİM BULGULARI 14

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1:Personel Durumu 3
Tablo 2:2021 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu.....3
Tablo 3:2021 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu 4
Tablo 4:2021 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu 5
Tablo 5:Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri 6
Tablo 6:Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri 6
Tablo 7:Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler 7
Tablo 8:Amortisman Ayrılmayan Taşınmazların Listesi 21
Tablo 9:Doğrudan Temin ve Pazarlık Usulü İle Yapılan Alım ve Yapım İşlerinde Ödenek Sınır Aşımı Tablosu.....37

KISALTMALAR

ÇTV	Çevre Temizlik Vergisi
KDV	Katma Değer Vergisi
TKİ	Türkiye Kömür İşletmeleri
TL	Türk Lirası

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar İçin Amortisman Ayrılmaması

2. Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında İzlenen Tutarların Gerçek Durumu Yansıtmaması

3. Giderleştirilmesi Gereken Katma Değer Vergisinin İndirim Konusu Yapılması

4. İlk Madde ve Malzeme Hesabında Kayıtlı Tutarların Mevcut Durumu Yansıtmaması

5. İşçiler İçin Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması

6. Maddi Duran Varlıklar İçin Amortisman Ayrılmaması

7. Tahsil Edilen Çevre Temizlik Vergilerinden Büyükşehir Belediyesine Aktarılacak Payların Hatalı Muhasebeleştirilmesi

B. Diğer Bulgular

1. Kiraya Verilen Maddi Duran Varlıkların Kira Tutarlarının Nazım Hesaplarda İzlenmemesi

2. Mevduat Faiz Gelirlerinin Muhasebeleştirilmesinde Hatalı Uygulamaların Bulunması

3. Belediye Sınırları İçerisinde Faaliyette Bulunan Bazı İşyerleri İçin Çevre Temizlik Vergisi Mükellefiyetinin Kontrolünün Yapılmaması

4. Belediye Sınırları İçerisindeki Bazı İşyerlerinin İlan ve Reklam Vergisi Mükellefiyetlerinin Tesis Ettirilmemesi

5. Belediye Sınırları İçerisinde İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmayan İşyerlerinin Bulunması

6. İstisna Kapsamında Olunmasına Rağmen Tapu Harcı Ödenmesi

7. Kiraya Verilen Taşınmazların Kira Bedellerinden COVİD-19 Salgını Gerekçe Gösterilerek İndirim Yapılması

8. Özel Kalem Müdürlüğü Kadrosunun Memuriyete Sınavsız Giriş Yöntemi Olarak Kullanılması

9. Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşlerinde Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması

10. Taşınmazın Pazarlık Usulüyle Kiraya Verilmesi

11. Profesyonel Ligde Mücadele Eden Futbol Takımına Otobüs Tahsis Edilmesi

12. Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması

13. Taşıtların Kullanımı ve Yönetiminde Zafiyetler Bulunması

14. Telekomünikasyon Alt Yapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Alınmaması

15. Kamu Kurumlarınca Yaptırılan Binalar İçin Yapı Kullanma İzni Harcı Alınmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Soma Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde genel yönetim kapsamında yer almakta olup, faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracağı, bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm

ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'a göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Soma Belediyesinin karar organı olan Soma Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere 32 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Soma Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı bir birim belirlenmiştir. Bu birim Teftiş Kurulu Müdürlüğü'dür. Başkana bağlı memurlar arasından atanan iki başkan yardımcısı, meclis üyeleri arasından atanan bir başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin 21 hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1:Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	183	73
Sözleşmeli Personel	-	4
Kadrolu İşçi	40	9
Geçici İşçi	-	-
Toplam	**223**	**86**
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	**-**	**329**

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri, 27.05.2016 tarihli ve 29724 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Soma Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Soma Belediyesinin 2021 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2:2021 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yıldan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)

01	Personel Giderleri	-	9.796.000,00	2.054.979,02	11.850.979,02	10.661.381,14	1.189.597,88	-
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	-	1.366.000,00	139.304,66	1.505.304,66	1.436.727,99	68.576,67	-
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	-	52.776.000,00	16.159.793,33/ 1.185.899,46	67.749.893,87	59.067.379,49	8.682.514,38	-
04	Faiz Giderleri	-	500.000,00	54.851,52	554.851,52	554.851,52	-	-
05	Cari Transferler	-	3.023.000,00	154.924,85/ 144.000,00	3.033.924,85	2.403.910,98	630.013,87	-
06	Sermaye Giderleri	-	18.219.000,00	9.807.896,00/ 4.648.159,83	23.378.736,17	20.355.383,55	3.023.352,62	-
07	Sermaye Transferleri	-	470.000,00	118.000,00	588.000,00	567.626,91	20.373,09	-
08	Borç Verme	-	-	-	-	-	-	-
09	Yedek Ödenek	-	7.850.000,00	5.411.690,09	2.438.309,91	-	2.438.309,91	-
Toplam		**-**	**94.000.000,00**	**28.489.749,38/ 11.389.749,38**	**111.100.000,00**	**95.047.261,58**	**16.052.738,42**	**-**

Soma Belediyesinin 2021 mali yılı bütçesi ile 94.000.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup yıl içinde eklenen 17.100.000,00 TL ek ödenekle birlikte 2021 yılı ödenek toplamı 111.100.000,00 TL olmuştur. Yıl içinde 95.047.261,58 TL bütçe gideri yapılmış, 16.052.738,42 TL ödenek iptal edilmiştir.

Soma Belediyesinin 2021 yılı Bütçesi "(A) Ödenek Cetvelinde" ek ödenekle birlikte 111.100.000,00 TL ödenek, "(B) Gelirlerin Ekonomik Sınıflandırılması" cetvelinde ise 104.200.000,00 TL gelir tahmini öngörülmüş olup gider bütçesindeki ödenek toplamı ile gelir bütçesinde tahmin edilen gelir toplamı arasındaki fark, Finansmanın Ekonomik Sınıflandırılması Cetvelindeki borçlanma ile gösterilen 6.900.000,00 TL ile giderilmiş olup bütçe denkliğinin sağlanması hedeflenmiştir.

Tablo 3:2021 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	22.840.000,00	19.256.479,52	11.418,74	19.245.060,78	84,26
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	15.620.000,00	9.067.226,68	16.371,07	9.050.855,61	57,94
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	2.250.000,00	220.815,63	668,14	220.147,49	9,78
05- Diğer Gelirler	58.490.000,00	61.034.909,27	26.943,27	61.007.966,00	104,30
06- Sermaye Gelirleri	5.000.000,00	1.271.035,03	-	1.271.035,03	25,42

08-Alacaklardan Tahsilat	-	-	-	-	-
09- Red ve İadeler	-	-	-	-	-
Toplam	**104.200.000,00**	**90.850.466,13**	**55.401,22**	**90.795.064,91**	**87,14**

Buna göre 2021 yılında net bütçe geliri %(87,14) seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri (%84,26) beklenenin bir miktar altında gerçekleşirken, 2021 yılının ilk altı aylık döneminde pandemi kısıtlamalarının belli aralıklarla devam etmesi nedeniyle teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (%57,94) ve alınan bağış ve yardımlar (%9,78) beklenenin çok altında ve taşınmaz satış gelirlerinin azalması nedeniyle de sermaye gelirleri (%25,42) beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Tablo 4:2021 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	**Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)**	**Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)**	**Gerçekleşme Yüzdesi (%)**
01- Personel Giderleri	9.796.000,00	10.661.381,14	108,83
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	1.366.000,00	1.436.727,99	105,18
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	52.776.000,00	59.067.379,49	111,92
04- Faiz Gideri	500.000,00	554.851,52	110,97
05- Cari Transferler	3.023.000,00	2.403.910,88	79,52
06- Sermaye Giderleri	18.219.000,00	20.355.383,55	111,73
07- Sermaye Transferleri	470.000,00	567.626,91	120,77
08- Borç Verme	-	-	-
09- Yedek Ödenekler	7.850.000,00	-	-
Toplam	**94.000.000,00**	**95.047.261,48**	**101,11**

Buna göre 2021 yılında bütçe giderleri %101,11 seviyesinde olup beklenenin bir miktar üzerinde gerçekleşmekle birlikte bütçe performansı anlamında son derece gerçekçi biçimde sonuçlanmıştır. Personel giderleri (%108,83), sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri (%105,18) ile mal ve hizmet alım giderleri (%111,92) beklenenin bir miktar üzerinde gerçekleşmiş, transfer harcamaları ise (%79,52) beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2020 yılının 2019 yılına, 2021 yılının 2020 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5:Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2019 Yılı (TL) (A)	2020 Yılı (TL) (B)	2021 Yılı (TL) (C)	2020-2019 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2021-2020 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	14.668.648,71	13.951.499,14	19.256.479,52	-4,89	38,02
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	5.438.796,05	5.124.128,86	9.067.226,68	-5,79	76,95
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	569.617,37	2.104.871,28	220.815,63	269,52	-89,51
Diğer Gelirler	41.106.300,53	44.256.952,56	61.034.909,27	7,66	37,91
Sermaye Gelirleri	1.660.185,83	4.954.651,22	1.271.035,03	198,44	-74,35
Toplam	**63.443.548,49**	**70.392.103,06**	**90.850.466,13**	**10,95**	**29,06**
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	29.833,76	76.977,19	55.401,22	158,02	-28,03
Net Toplam	**63.413.664,73**	**70.315.125,87**	**90.795.064,91**	**11,00**	**29,00**

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2021 yılında gelirler bir önceki yıla göre 20.479.938 TL'lik (%29) artış göstermiştir. Vergi gelirleri (%38,02) ile teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (%76,95) önemli düzeyde artış göstermiştir. Pandemi etkisinin azalmasının bunda önemli bir etken olduğu değerlendirilmektedir. Sermaye gelirlerinde (-%74,35) meydana gelen azalmanın taşınmaz satış gelirlerinin azalması nedeniyle gerçekleştiği düşünülmektedir.

Tablo 6:Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2019 Yılı (TL) (A)	2020 Yılı (TL) (B)	2021 Yılı (TL) (C)	2020-2019 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2021-2020 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	7.909.019,38	9.580.041,37	10.661.381,14	21,13	11,29
SGK Devlet Prim Giderleri	1.046.332,77	1.248.977,46	1.436.727,99	19,37	15,03
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	40.993.249,25	44.926.289,22	59.067.379,49	9,59	31,48
Faiz Giderleri	859.643,91	310.066,79	554.851,52	-63,93	78,95
Cari Transferler	1.390.335,35	1.290.698,04	2.403.910,88	-7,17	86,25
Sermaye Giderleri	10.955.376,03	6.280.932,48	20.355.383,55	-42,67	224,08
Sermaye Transferleri	-	-	567.626,91	-	-
Toplam	**63.153.956,69**	**63.637.005,36**	**95.047.261,48**	**0,76**	**49,36**

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2021 yılında 2020 yılına göre 31.410.256,2 TL (%49,36) artmıştır. Tablodan görüleceği üzere tüm gider kalemleri bir önceki yıla göre artış

göstermiştir. 2021 yılında personel giderlerinin 1.081.339,77 TL (%11,29) ve sosyal güvenlik kurumlarına devlet prim giderlerinin 187.750,53 TL (%15,03) arttığı görülmektedir. Mal alım ve hizmet giderlerindeki 14.141.090,27 TL'lik (%31,28) artışın en önemli sebebinin enerji ve akaryakıt alımları olduğu görülmüştür. Taşıt alımlarının borçlanma yoluyla yapılması neticesinde faiz giderlerinde 244.784,73 TL'lik (%78,95) artış gerçekleşmiştir. Sermaye giderlerinde 14.074.451,07 TL'lik (%224,08) artış kara taşıtı ve iş makinası alımları nedeniyle gerçekleşmiştir.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2021 yılı Faaliyet Gideri 76.848.529,22 TL, Net Faaliyet Geliri 95.746.483,38 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 18.897.954,16 TL olarak gerçekleşmiştir.

Soma Belediyesinin doğrudan hissedarı olduğu şirketle ilgili detaylar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 7:Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	SOMA BEL İNŞAAT MADEN TARIM GIDA SAĞLIK EMLAK SAN. VE TİC. AŞ	20.000.000,00	20.000.000,00	100

Belediye şirketinin hissedarı olduğu şirket yoktur.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Soma Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, 23.12.2014 tarihli ve 29214 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

a) Mizan cetveli

b) Temel mali tablolar

1) Bilanço

2) Faaliyet sonuçları tablosu

3) Nakit akış tablosu

c) Diğer mali tablolar

1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu

2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu

7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu

9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun, beşinci kısmında 55 ila 67'nci maddeler arasında düzenlenmiş olup 55'inci maddede, iç kontrol; *"idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili,*

ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan mali ve diğer kontroller bütünü" olarak tanımlanmıştır.

Anılan Kanun'un 11'inci maddesinde belediye başkanlarının üst yönetici vasfı ile kendi kurumlarının stratejik planlarının ve bütçelerinin makro düzeydeki plan ve programlara uygun olarak hazırlanması ve uygulanmasından, mali yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi, yürütülmesi ve izlenmesinden sorumlu oldukları düzenlenmiş, bu sorumluluğun gereklerinin harcama yetkilileri, mali hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirileceği hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanun'un 57'nci maddesinde yeterli ve etkili bir kontrol sisteminin oluşturulabilmesi için; mesleki değerlere ve dürüst yönetim anlayışına sahip olunması, malî yetki ve sorumlulukların bilgili ve yeterli yöneticilerle personele verilmesi, belirlenmiş standartlara uyulmasının sağlanması, mevzuata aykırı faaliyetlerin önlenmesi ve kapsamlı bir yönetim anlayışı ile uygun bir çalışma ortamının ve saydamlığın sağlanması bakımından ilgili idarelerin üst yöneticileri ile diğer yöneticileri tarafından görev, yetki ve sorumluluklar göz önünde bulundurulmak suretiyle gerekli önlemlerin alınacağı ifade edilmiştir.

İç kontrolün temel amaçlarından birisi faaliyetlerin, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak etkili, ekonomik ve verimli şekilde yürütülmesini sağlamaktır. Bu noktada amaçların nasıl belirlendiği ve bunların faaliyetlerle nasıl ilişkilendirdiği önemlidir.

İdarelerin uluslararası standartlarda iç kontrol sistemi oluşturmalarını teminen Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Anılan Tebliğde, iç kontrolün standartlarını ve bileşenlerini tesis etmeye yönelik şartlar düzenlenmiştir. İç kontrol sistemlerini Tebliğ'deki standartlarla uyumlu hale getirmek için yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi amacıyla da Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi yayımlanmıştır. Bu şartlar tesis edilerek iç kontrol sistemi sağlıklı bir şekilde kurulana kadar İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planları hazırlanarak bu kapsamda yürütülecek faaliyetlerin takvime bağlanması gerekmektedir.

Belediye tarafından 2021 yılında Soma Belediye Başkanlığı Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmış ve uygulamaya konmuştur. Genel nitelikte 18 kamu iç kontrol standardı ve bu standartlar için gerekli 79 genel şartı içerecek şekilde hazırlanan Eylem Planı, kendi birimlerini ilgilendiren eylemlerin takibi kapsamında tüm birimlere gönderilmiştir. Ancak Eylem Planında yer alan eylemlerin gerçekleşme sonuçlarının izlenmesi ve planın revize edilmesi çalışmaları, gerekli programın olmaması ve bu konuda yeterli personelin bulunmaması nedeniyle yapılamamaktadır.

Belediyenin organizasyon şeması oluşturulmuş olup müdürlüklerin görev ve çalışma yönetmeliklerinde, müdürlüklerin ve personelin görev, yetki ve sorumluluklarına yer verilmiştir. Ancak müdürlükler itibariyle yürürlükteki mevzuat çerçevesinde her faaliyet veya mali karar ve işlemin onaylanması, uygulanması, kaydedilmesi ve kontrol edilmesi görevlerine ilişkin iş akış şemaları oluşturulmamıştır. Belediye Performans Yönetmeliği uyarınca Performans Değerlendirme Komisyonunun 05.07.2021 tarih ve 2021/1 nolu kararı doğrultusunda birim yönetmeliklerinde belirtilen esaslar çerçevesinde her görev ve sorumluluk için ayrı ayrı olmak üzere iş analizi ve eğitim ihtiyaç analiz çalışmalarına başlanılmasına karar verilmiştir. İlgili yönetmelikler doğrultusunda ayrıntılı görev tanımları ve iş akış şemalarının en kısa sürede hazırlanacağı ifade edilmiştir.

Üst yönetici tarafından belirlenen esaslar ve sınırlar dahilinde yazılı olarak ilgililere bildirilmesi gereken yetki devri işlemleri, 05.08.2019 tarihli İmza Yetkileri Yönergesi ile yürütülmektedir. 13.04.2005 tarihli ve 25785 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 29'uncu maddesi gereğince Etik Komisyonu 18.03.2021 tarihli Başkanlık Makamı Oluru ile yeniden oluşturulmuştur. Etik Komisyonu tarafından en son 05.08.2021 tarihinde eğitim ve bilgilendirme çalışması yapılmıştır. Kurumdaki tüm personelin Kamu Görevlileri Etik Sözleşmesi'ni imzalamış olması önemli bir gelişmedir.

Belediyede görevler ayrılığı ilkesine özen gösterilmekte ancak personel imkanları dahilinde zaman zaman problemler yaşanabildiği yetkililer tarafından ifade edilmektedir. Personelin işe alımları ilgili mevzuat hükümlerine göre yapılmakta, görevde yükselmesi Mahalli İdareler Görevde Yükselme Yönetmeliğine uygun olarak gerçekleştirilmektedir. Denetim dönemimizin sonuna kadar hassas görevlere yönelik herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Belediye Meclisinin 05/02/2008 tarih ve 2008/35 sayılı Kararı ile kabul edilen Soma Belediyesi Personeli Eğitim Yönetmeliği uyarınca eğitim ihtiyaç analiz çalışmaları yapılmakta ve bu tarihten itibaren birimlerin ihtiyaçları doğrultusunda yıllar itibariyle hizmet içi eğitim çalışmaları düzenlenmektedir. Eğitim Yönetmeliği'nin yayımlanmış olması önemli bir gelişmedir ancak geçen süreçte ihtiyaçlara yönelik herhangi bir revize çalışması yapılmamıştır. Son iki yılda ülkemizdeki Covid-19 salgını nedeniyle eğitim çalışmaları yapılamamıştır. Önümüzdeki dönemde tasarruf tedbirleri çerçevesinde hizmet içi eğitim çalışmalarına yeniden başlanılacağı yetkililer tarafından ifade edilmiştir.

5018 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesi, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 41'inci maddesi, 26.02.2018 tarihli ve 30344 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzu ve Belediyeler İçin Stratejik Planlama Rehberi kapsamında 2019 yılında çalışmalar başlatılmış, hazırlık sürecinde paydaşların katılımı sağlanmış ve 2020-2024 yılı beş yıllık dönemi kapsayan Stratejik Plan kabul edilerek Belediyenin internet sitesinde kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Stratejik planda yapılan incelemede; Durum analizi bölümünün oldukça eksik hazırlandığı, üst politika belgelerinin analizinin ve mevcut stratejik planın değerlendirmesinin yapılmadığı, stratejik hedeflere ne ölçüde ulaşıldığını gösteren performans göstergelerinin eklenmediği, belediye bütçesinin stratejik plandaki amaç ve hedeflerle ilişkilendirilmediği tespit edilmiştir. İlaveten stratejik plan kapsamında altışar aylık dilimler halinde izleme ve yıllık değerlendirme toplantıları da yapılmamıştır. Kurum yetkilileri ile yapılan görüşmelerde bu hususlar dile getirilmiş ve personel tarafından da eksiklikler kabul edilmiştir.

Belediyenin 2021 Yılı Performans Programı, 5018 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesi, 5393 sayılı Kanunun 41'inci maddesi ve Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmelik kapsamında, hazırlanmış ve internet sitesinden kamuoyu ile paylaşılmıştır.

İç Kontrol, İzleme ve Değerlendirme Birimi oluşturulmamış olup buna yönelik çalışmalara en kısa sürede başlanacağı yetkililer tarafından ifade edilmiştir. Kurumsal risk yönetim çalışmaları noktasında ciddi çalışmalar yapılmadığı, iç ve dış risklerin belirlenmesinin sadece 2020-2024 Stratejik Planında hedef bazında gerçekleştirildiği, sonrasında bu alanda herhangi ilerleme kaydedilmediği, bu konuda gerekli eğitimleri almış personel eksikliği bulunduğu değerlendirilmektedir.

Malî hizmetler Müdürlüğü bünyesinde ön mali kontrole ilişkin birim oluşturulmamış ise de Yerel Yönetimler Müdürü, ön mali kontrol yetkilisi olarak görevlendirilmiştir. Harcama birimlerince hazırlanan ödeme evrakları harcama birimi gerçekleştirme görevlisi tarafından kontrol edilip imzaları tamamlandıktan sonra imza karşılığında Mali Hizmetler Müdürlüğüne teslim edilmekte ve kontrolü sağlanmaktadır. Bugüne kadar ön mali kontrolden geri dönmüş bir belgeye rastlanmamıştır.

Belediye tarafından Sampaş yönetim bilgi sistemi kullanılmakta olup, bazı eksikleri bulunmakla birlikte, yönetimin ihtiyaç duyacağı gerekli bilgi ve raporları üretecek ve analiz yapmaya imkân sağlayacak kapasitede bir sistem olduğu kanaatine varılmıştır.

Sonuç olarak, iyi işleyen bir iç kontrol sisteminin varlığı noktasında etkin bir kontrol ortamı son derece önemlidir. Kurum üst yönetimi başta olmak üzere tüm personelin sistemin yapılandırılması ve işlerliğinin sağlanmasındaki olumlu ve yapıcı yaklaşımları iyi bir kontrol ortamının en temel özelliğidir.

Bu itibarla, Soma Belediyesi'nde, genel hatlarıyla iç kontrol sistemi ve kurumsal risk yönetiminin oluşturulmasına ve işleyişine ilişkin bazı çalışmaların başlatıldığı ve yürütüldüğü tespit edilmiştir. Üst yönetim ve çalışanların pozitif ve destekleyici bir tavır sergilemeleri iç kontrol sisteminin mevzuata uygun biçimde kurulması açısından olumlu olmakla birlikte eksikliklerin giderilmesinin, üst yönetici tarafından işleyişin gözetilmesi ile izlenmesi ve risk yönetimi tesis edilmesi sorumluluğunun azami düzeyde yerine getirilmesinin gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Manisa Soma Belediyesi 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar İçin Amortisman Ayrılmaması

Belediyenin 2021 yılı Bilançosunda yer alan 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabının gerçek durumu yansıtmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının niteliğini açıklayan 224'üncü maddesinde, bu hesabın çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren maddi duran varlıkların izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

Hesabın işleyişini açıklayan 225'inci maddede ise, kullanılma olanaklarını yitiren maddi duran varlıkların kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba borç, ilgili maddi duran varlık hesabına alacak; ayrılmış olan amortisman tutarının, 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedileceği ve bu hesapta kayıtlı varlıklardan diğer idare veya kuruluşlara bedelsiz olarak devredilenlerin kayıtlı değerinin bu hesaba alacak; birikmiş amortisman tutarlarının 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına, varsa kalanının 630 Giderler Hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir.

Muhasebat Genel Müdürlüğünün, 47 sıra No.lu Amortisman ve Tükenme Paylarına İlişkin Tebliğ'inin "Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları" başlıklı 6'ncı maddesinin yedinci fıkrasında ise; *"Çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren amortismana tabi maddi duran varlıklardan 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında izlenmesine karar verilenlerin, amortismana tabi tutulmamış kısmının tamamı amortismana tabi tutulur."* denilerek hurdaya ayrılan duran varlıkların dönem sonunda elden çıkarılmayan kısmının tamamen amorti edilmesinin gerektiği ifade edilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının yılsonu bakiyesinin, dönem sonu işlemi ile tamamen amorti edilerek 630 Giderler Hesabına borç 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak kaydı yapılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, 294 No.lu hesabın borç bakiyesinin 3.756.583,39 TL, 299 No.lu hesabın alacak bakiyesinin 1.465,16 TL olduğu, dolayısıyla 3.755.118,23 TL'lik tutara yıl sonunda amortisman ayrılmadığı tespit edilmiştir.

Bu itibarla, 294 No.lu hesabın borç bakiyesi ile 299 No.lu hesabın alacak bakiyesinin eşit olmaması nedeniyle, 2021 yılı Bilançosunda 299 No.lu hesap 3.755.118,23 TL tutarında hatalı bilgi içermektedir.

BULGU 2: Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında İzlenen Tutarların Gerçek Durumu Yansıtmaması

Belediye tarafından 2021 mali yılı içinde 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabında izlenen ve yılı içinde tahsil edilemeyen alacakların dönem sonunda takibat yapılmadan 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına aktarıldığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabının niteliğine ilişkin 89'uncu maddesinde, bu hesabın mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen faaliyet alacaklarından takibe alınan tutarlar ile bunlardan yapılan tahsilat, tecil ve terkinlerin izlenmesi için kullanılacağı; 90'ıncı maddesinde ise, ilgili servislerce muhasebe servisine bildirilen takibe alınmış alacakların, düzenlenecek muhasebe işlem fişi ile gelirlerden takipli alacaklar hesabına borç, ilgisine göre gelirlerden alacaklar hesabı veya gelirlerden tecilli ve tehirli alacaklar hesabına alacak kaydedilerek takip kayıtlarının yapılacağı, ayrıca söz konusu takibe alma işlemlerinin ilgili servislerce gün sonuna kadar muhasebeye bildirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, tahakkuk etmiş bir alacağın 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına aktarılabilmesi için söz konusu alacağa ilişkin ilgili servislerce takip işlemlerinin başlatılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, Belediye tarafından 2021 yılı içinde 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabında izlenen ve yıl içinde tahsil edilemeyen 6.680.234,17 TL değerindeki alacağın tamamının dönem sonunda herhangi bir takip işlemi başlatılmadan 121 Gelirlerden Alacaklar Hesabına aktarıldığı, geçmişten devreden tutarlar da dâhil edildiğinde hesabın borç bakiyesi toplamının 12.512.313,20 TL olduğu tespit edilmiştir.

Takip işlemi başlatılmayan alacakların gerçeğe aykırı olarak bu hesaba aktarılması faaliyet alacakları hakkında doğru ve güvenilir bilgi sunulmasını engellediğinden 2021 yılı

Bilançosunda 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı ve 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı itibariyle hataya neden olunmuştur.

BULGU 3: Giderleştirilmesi Gereken Katma Değer Vergisinin İndirim Konusu Yapılması

Belediyenin iktisadi faaliyetlerine girmeyen ve asli hizmetleri kapsamında yapmış olduğu akaryakıt harcamalarına ilişkin Katma Değer Vergisinin (KDV) giderleştirilmesi gerekirken indirim konusu yapıldığı görülmüştür.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 1'inci maddesinin üçüncü fıkrası (g) bendinde; genel ve katma bütçeli idarelere, il özel idarelerine, belediyeler ve köyler ile bunların teşkil ettikleri birliklere, üniversitelere, dernek ve vakıflara, her türlü mesleki kuruluşlara ait veya tabi olan veyahut bunlar tarafından kurulan veya işletilen müesseseler ile döner sermayeli kuruluşların veya bunlara ait veya tabi diğer müesseselerin ticarî, sınaî, ziraî ve meslekî nitelikteki teslim ve hizmetlerinin KDV'ye tabi olduğu hüküm altına alınmıştır.

Bununla birlikte, 11 seri no'lu KDV Kanunu Genel Tebliği'nin "E–Kamu Kurum ve Kuruluşları, Dernek ve Vakıflar Mesleki Kuruluşlar" başlıklı bölümünde belediyelerin vergilendirilmesine ilişkin olarak;

"(...) kuruluş amaçlarına uygun teslim ve hizmetleri Katma Değer Vergisi Kanunu kapsamına girmediğinden vergiye tabi olmayacaktır (...)" denilmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 153'üncü maddesinde, mahalli idarelerin bir bedel karşılığı satmak üzere ürettikleri mal veya hizmetin üretim girdisi olarak satın aldıkları mal veya hizmete ilişkin olarak ödemiş oldukları KDV'yi indirim konusu yapacakları, bunun dışında kurumun satışa konu olmayan kamu hizmeti üretiminde nihai tüketici olarak kullanmak veya tüketmek üzere satın alınmış mal veya hizmet için ödenen KDV'nin ise indirim konusu yapılmayacağı ve bu tutarların ilgili gider veya varlık hesabının maliyet bedeline ilave edileceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, belediyelerin ticari, sınai, zirai ve mesleki nitelikteki teslim ve hizmetleri kapsamında sayılmayan ve kuruluş amaçlarına uygun teslim ve hizmetlerinin 3065 sayılı Kanun kapsamına girmediği, bu sebeple belediyelerin kurumsal anlamda KDV mükellefi olmadığı ve bu işlemler dolayısıyla yüklendikleri KDV'yi indirim konusu yapamayacakları açıktır.

Yapılan incelemede, 2021 yılında Belediyenin kuruluş amaçları kapsamında yürüttüğü mal ve hizmet alımlarından olan akaryakıt alımlarında, üstlenilen toplam 289.679,91 TL tutarında KDV'nin, yürüttüğü ve mükellefi olduğu ticari faaliyet kapsamında üstlendiği KDV gibi değerlendirilerek indirim konusu yapılmak amacıyla 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabına kaydedildiği tespit edilmiştir.

Bu hatalı kayıtlar, satın alınan hizmetlerde yılı faaliyet giderlerinin faaliyet sonuçları tablolarında, satın alınan mallarda ise ilgili mal maliyetlerinin taşınır hesapları ile bilançolarda eksik gösterilmesine neden olmaktadır. Aynı zamanda, mal ve hizmet alımlarında indirim konusu yapılmaması gereken KDV tutarlarının, hesaplanan KDV'den mahsup edilmesine ve 190 Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı tutarlarının artmasına sebebiyet vermektedir. Böylelikle ilgili yıl ve gelecek yıllarda ödenecek vergi kapsamında hesaplanan KDV tutarlarının yılı genel bütçe gelirlerine 360 Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı aracılığı ile yansıtılmamasına yol açmaktadır.

Bu itibarla, Belediyenin kuruluş amacına uygun teslim ve hizmetleri ile ilgili olan işlemler dolayısıyla yüklendiği KDV'yi yukarıda yer verilen mevzuata uygun olarak indirim konusu yapmaması, indirim konusu yapılmayacak bu tutarların 630 Giderler Hesabı ile giderleştirilmesi ya da ilgili varlık veya stoklar hesabının maliyetine eklenerek kaydedilmesi gerekmektedir.

BULGU 4: İlk Madde ve Malzeme Hesabında Kayıtlı Tutarların Mevcut Durumu Yansıtmaması

Belediyenin tüketim malzemesi alımlarında 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına kaydedilen tutarların aynı muhasebe işlem fişiyle çıkışlarının yapılarak doğrudan giderleştirildiği görülmüştür.

18.01.2007 tarihli ve 26407 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 13'üncü maddesinin birinci fıkrasında; taşınırların teslim alındığında giriş kaydının yapılacağı, tüketime verildiğinde, satıldığında, başka harcama birimlerine devredildiğinde, bağışlandığında veya yardım yapıldığında, çeşitli nedenlerle kullanılamaz hale geldiğinde, hurdaya ayrıldığında veya kaybolma, çalınma, canlı taşınırın ölümü gibi yok olma hallerinde çıkış kaydının yapılacağı düzenlenmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 116'ncı maddesinde; satın alınan veya üretilen ilk madde ve malzemelerin bir taraftan maliyet bedelleri ile 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına borç, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak kaydedileceği; tüketilmek amacıyla kamu idaresinin ilgili birimlerine verilen veya kullanılan ilk madde ve malzemelerin ise 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına alacak ve 630 Giderler Hesabına borç kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede, 2021 yılı içerisinde 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına 4.559.896,01 TL giriş kaydı yapıldığı, bu tutara ilişkin kayıtlardan toplam 4.559.548,02 TL'nin aynı yevmiye numarası ile çıkış kayıtlarının yapılarak doğrudan giderleştirildiği, Bilançoda 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı'nın 347,99 TL bakiye verdiği tespit edilmiştir.

Oysa bu hesaba giriş kaydı yapılan malzemelerin tüketime verildiğinde, satıldığında, devredildiğinde, hurdaya ayrıldığında veya çeşitli nedenlerle kullanılamaz hale geldiğinde 630 Giderler Hesabı kullanılarak çıkış kaydının yapılması gerekmektedir.

Bu itibarla, tüketim malzemesi alımlarında 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına kaydedilen tutarların aynı muhasebe işlem fişiyle çıkışlarının yapılarak doğrudan giderleştirilmesi, Belediyenin 2021 yılı Bilançosunda 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı ile 630 Giderler Hesabında hataya neden olmuştur.

BULGU 5: İşçiler İçin Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması

İşçi kadrosunda istihdam edilen personel ve 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Belediye Şirketinden doğrudan hizmet alım sözleşmesi çerçevesinde istihdam edilen işçiler için kıdem tazminatı karşılığı ayrılmadığı ve ilgili hesaplarına kayıtların yapılmadığı görülmüştür.

08.02.2015 tarih ve 29261 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımları Kapsamında İstihdam Edilen İşçilerin Kıdem Tazminatlarının Ödenmesi Hakkında Yönetmeliğin "Ödeme usulü" başlıklı 8'inci maddesinde;

"(1) 4734 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında alt işveren tarafından çalıştırılan işçilerin bu Yönetmelik hükümlerine göre tespit edilen sürelere ilişkin kıdem tazminatları, ilgili kamu kurum veya kuruluşunca mülga 1475 sayılı Kanunun yürürlükte olan 14 üncü maddesi kapsamında ödenir.

(2) Kamu kurum veya kuruluşları tarafından yapılacak olan kıdem tazminatı ödemeleri, 10 uncu maddede belirtilen belgeler esas alınarak doğrudan işçinin banka hesabına yapılır." denilmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 330'uncu maddesinde, mevzuat hükümlerine göre ayrılacak uzun vadeli kıdem tazminatlarının bu hesaba kaydedileceği belirtilmiştir.

Anılan Yönetmelik'in "Hesabın işleyişi" başlıklı 331'inci maddesinde; hesaplanan kıdem tazminatına ilişkin karşılık tutarlarının, 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak, 630 Giderler Hesabına borç kaydedileceği ve vadeleri bir yılın altına düşen kıdem tazminatı karşılıklarının 472 Kıdem Tazminatı Hesabına borç, 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak kaydedileceği hükme bağlanmıştır.

Aynı Yönetmelik'in 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 281'inci maddesinde, bu hesabın mevzuat hükümlerine göre ayrılan ve faaliyet dönemi içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, muhasebenin ihtiyatlılık kavramı gereği ayrılması gereken söz konusu tazminat karşılıklarının ayrılmadığı ve yıllar itibariyle giderleştirilmemesi sonucunda 2021 yılında kıdem tazminatı olarak toplam 660.675,39 TL'nin doğrudan 630 Giderler Hesabına kaydedilerek ödendiği tespit edilmiştir.

Bu itibarla, bahsi geçen 660.675,39 TL'nin doğrudan ödenmesi sebebiyle 2021 yılı Bilançosunda 372/472 Kıdem Tazminatı Karşılıkları Hesapları, Faaliyet Sonuçları Tablosunda da 630 Giderler Hesabı itibariyle hataya neden olunmuştur.

BULGU 6: Maddi Duran Varlıklar İçin Amortisman Ayrılmaması

Belediyenin mülkiyetinde bulunan hizmet binaları hariç maddi duran varlıklar için amortisman ayrılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendinde bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için amortisman ayrılması gerektiği belirtilmektedir.

Aynı Yönetmelik'in "257 Birikmiş amortismanlar hesabı" başlıklı 202 ve 203'üncü maddelerinde; 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabının maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesi için kullanılacağı, ayrılan amortisman tutarlarının ise bu hesaba alacak 630 Giderler Hesabına borç kaydedilmek suretiyle muhasebeleştirileceği ifade edilmiştir.

Muhasebat Genel Müdürlüğünün 04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 47 sıra No.lu Amortisman ve Tükenme Payları Genel Tebliği'nin "Amortisman ve tükenme payına tabi duran varlıklar" başlıklı 3'üncü maddesinde, hangi duran varlıkların amortisman ve tükenme payına tabi olduğu hesap bazında ifade edilirken, hangi duran varlıkların amortismana tabi olmadığı da ayrıca belirtilmiştir.

Anılan Genel Tebliğ'in "Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları" başlıklı 6'ncı maddesinde ise; *"Amortisman ve tükenme payı süresi, duran varlıkların aktife girdiği yıldan başlar. Bu sürenin yıl olarak hesaplanması için "1" rakamı bu Tebliğ ekinde belirtilen, varlığın yararlanma süresine göre belirlenmiş orana bölünür. (Örnek: 1/0,20 = 5 yıl; 1/0,025 = 40 yıl)"* denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, Belediye tarafından amortismana tabi bir duran varlık satın alındığında, bu varlığın kayıtlı değeri üzerinden kullanım süresine göre hesaplanacak amortisman tutarları ilgili yıllarda dönem sonu itibariyle gider kaydedilecek ve böylece ilgili varlığın maliyeti dönemsellik ilkesinin de bir gereği olarak kullanım süresine dağıtılarak giderleştirilecektir.

Yapılan incelemede, hizmet binaları hariç, aşağıdaki tabloda ayrıntıları gösterilen maddi duran varlıklar için amortisman ayrılmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 8:Amortisman Ayrılmayan Taşınmazların Listesi

Hesap Kodu	Hesap Adı	Varlıkların Toplam Değeri (TL)	Amortismanların Toplam Değeri (TL)	Fark (TL)
251	Enerji Nakil Hatları	365.015,46	0,00	365.015,46
	Üst Geçitler	1.494.601,13	0,00	1.494.601,13
	Yollar	39.730.558,50	0,00	39.730.558,50
	Sulama Kanalları	140.307,79	0,00	140.307,79
	Su Kuyuları	208.950,00	0,00	208.950,00
	Meydanlar	1.188.000,00	0,00	1.188.000,00
	Parklar ve Yeşil Alanlar	6.813.267,91	0,00	6.813.267,91
	Mesire Yerleri	1.282.660,00	0,00	1.282.660,00
	Pazar Yeri	27.604.792,24	0,00	27.604.792,24

	Umuma Ait Binalar	65.240,00	0,00	65.240,00
	Diğer Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri	4.604.651,02	0,00	4.604.651,02
252	Diğer	1.654.086,56	0,00	1.654.086,56
	İlköğretim Okulları	135.741,30	0,00	135.741,30
	Sağlık Ocakları	552.800,00	0,00	552.800,00
	Kütüphaneler	170.000,00	0,00	170.000,00
	İbadet Yerleri	23.390,00	0,00	23.390,00
	Düğün, Tören ve Konferans Salonları	746.700,00	0,00	746.700,00
	Diğer	785.615,97	0,00	785.615,97
	Spor Sahaları	928.546,13	0,00	928.546,13
	Spor Salonları	2.457.688,66	0,00	2.457.688,66
	Kamu Konutları	70.800,00	0,00	70.800,00
	Diğer Binalar	1.938.525,90	0,00	1.938.525,90
	Dükkân ve İşyeri	268.507,28	0,00	268.507,28
	TANIMSIZ	46.960,00	0,00	46.960,00

Belediyenin söz konusu maddi varlıkları için amortisman ayrılmaması, 2021 yılı Bilançosunda 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı, Faaliyet Sonuçları Tablosunda ise 630 Giderler Hesabı itibariyle ayırılması gereken amortisman giderleri kadar hataya neden olmuştur.

Bu itibarla, Belediye tarafından taşınmazlara ilişkin olarak ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda amortismana tabi olan varlıklar için amortisman tebliği uyarınca yılsonlarında amortisman ayrılması gerekmektedir.

BULGU 7: Tahsil Edilen Çevre Temizlik Vergilerinden Büyükşehir Belediyesine Aktarılacak Payların Hatalı Muhasebeleştirilmesi

Belediye tarafından tahsil edilen çevre temizlik vergisi (ÇTV) tutarlarından büyükşehir belediyesine aktarılan payların mevzuata uygun şekilde muhasebeleştirilmediği görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 44'üncü maddesinde, *"(...) Büyükşehir belediye sınırları içinde bulunan belediyelerin kendileri tarafından tahsil edilen çevre temizlik vergisinin yüzde yirmisi aynı esaslar çerçevesinde büyük şehir belediyelerine aktarılır (...)"* hükmüne yer verilerek ÇTV tutarlarından büyükşehir belediyesine %20 pay ayrılacağı ve takip eden ayın 20'sine kadar aktarılacağı düzenlenmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 276'ncı maddesinde; 363 Kamu İdareleri Payları Hesabının bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiş, 277'nci maddesinde ise; bütçe geliri olarak tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların bir taraftan 363 Kamu İdareleri Payları Hesabına alacak, 630 Giderler Hesabına borç; diğer taraftan 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak, 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç kaydedileceği, bu hesapta kayıtlı tutarlardan nakden veya mahsuben ödenen tutarların bu hesaba borç, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak kaydedileceği düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede, Belediye tarafından tahsil edilen ÇTV'ye ilişkin olarak Manisa Büyükşehir Belediyesine aktarılan 187.158,94 TL'nin, tahsilat gerçekleştirildiğinde, 630 Giderler Hesabına borç 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına alacak, 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak, 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç kaydı yapılmak suretiyle muhasebeleştirildiği, 363 Kamu İdareleri Payları Hesabında izlenmediği görülmüştür.

Bu itibarla, kamu idarelerine aktarılması gereken tutarların Mahalli İdareler Bütçe Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak ilgili hesaplarda takibinin sağlanması gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Kiraya Verilen Maddi Duran Varlıkların Kira Tutarlarının Nazım Hesaplarda İzlenmemesi

Belediye tarafından kiraya verilen taşınmazların, kira tutarlarının 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabında izlenmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Detaylı hesap planları" başlıklı 46'ncı maddesi uyarınca yayımlanan Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planı'na kiraya verilen taşınmazların kira tutarlarının takibine yönelik olarak 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı eklenmiş ancak Yönetmelik'te hesaba ve işleyişine ilişkin hüküm düzenlenmemiştir. Bu durumda Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hallerde 23.12.2014 tarihli

ve 29214 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerinin uygulanacağı açıktır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı" başlıklı 306/U maddesinde; hesabın kamu idarelerine ait maddi duran varlıklardan kiraya verilen veya üzerinde irtifak hakkı tesis edilenlere ilişkin olarak sözleşmelerinde yer alan kira ve irtifak hakkı gelirlerinin izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Kiraya verilen maddi duran varlıkların kayıtlı değerleri ile kira bedellerinin takip edilmesini sağlayan 990 ve 993 No.lu hesapların işleyişine ilişkin olarak Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğünün 26.11.2014 tarih ve 13278 sayılı genel yazısında;

"1-Kiraya verilen taşınmazlar ile üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlara ilişkin belgeler muhasebe birimlerine verildiğinde, kayıtlı değerleri üzerinden 990 Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabının ilgili yardımcı hesabına borç, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak; diğer taraftan toplam kira ve irtifak hakkı tesisi gelirleri (peşin tahsil edilenler hariç) tahsil edileceği yıllara göre 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının bölümlenmiş yardımcı hesaplarına borç, 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak kaydedilecektir.

2- Dönem sonlarında, 993-Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının bölümlenmiş yardımcı hesaplarında kayıtlı tutarlar sürenin güncellenmesi amacıyla bu hesaba borç ve alacak kaydedilecektir.

3- Kira ve irtifak hakkı tesisi gelirleri tahsil edildiğinde 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına borç, 993-Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir. Kira sözleşmesi ya da irtifak hakkı tesisi süresi sona erdiğinde 999- Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına borç, 990-Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabına alacak kaydedilecektir. (...)" şeklinde hesapların işleyişine yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen düzenlemelere göre belediye tarafından kiraya verilen taşınmazların; kayıtlı tutarlarının, 990 Kiraya Verilen veya İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabı ile 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabında, kira tutarlarının ise 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı ile 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, belediyenin kiraladığı taşınmazların kayıtlı değerlerinin 990 No.lu hesapta izlendiği ancak yıllara göre elde edilecek kira gelirlerinin kaydedileceği 993 No.lu hesabın kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Bu itibarla, Belediyece kiraya verilen duran varlıkların kira tutarlarının, muhasebenin bilgi verme ve izleme fonksiyonu gereği ihdas edilen 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı ve 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Mevduat Faiz Gelirlerinin Muhasebeleştirilmesinde Hatalı Uygulamaların Bulunması

Belediye tarafından mevduat hesaplarında tahakkuk eden faiz gelirinin net tutar üzerinden muhasebeleştirildiği ve kesilen vergi tutarlarının bütçe ile ilişkilendirilerek faiz gelirlerinin bütçe hesaplarında eksik gösterilmesine neden olduğu görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Bilanço ilkeleri" başlıklı 8'inci maddesinin üçüncü fıkrasında, bütün varlıkların, yabancı kaynakların ve öz kaynakların bilançoda gayrisafi değerleriyle gösterileceği; "Gayrisafilik ilkesi" başlıklı 39'uncu maddesinde ise, gelir ve giderlerin, herhangi bir düzenleme veya standart ile aksi kararlaştırılmadıkça netleştirilmeden kaydedileceği belirtilmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 102 Bankalar Hesabının işleyişinin açıklandığı 57'nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde ise;

"(...)

6) Muhasebe birimlerinin hesaplarının bulunduğu bankalarca tahakkuk ettirilerek banka hesabına aktarılan faiz tutarları bu hesaba, tevkifat tutarları 630- Giderler Hesabına borç, faiz tutarının içinde bulunulan aya ait kısmı 600- Gelirler Hesabına, geçmiş aylara ait kısmı 181- Gelir Tahakkukları Hesabına alacak kaydedilir. Banka hesabına aktarılan tutarın tamamı aynı zamanda 805- Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800- Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir." hükmü mevcuttur.

Buna göre; elde edilen faiz gelirleri 600 Gelirler Hesabına brüt tutar üzerinden kaydedilmeli, faiz gelirine ilişkin yapılan stopaj 630 Giderler Hesabında izlenilmeli ve sadece elde edilen net gelir tutarı bütçe hesapları ile ilişkilendirilmelidir.

Yapılan incelemede, mevduat faizlerinden elde edilen gelirlerin 600 Bütçe Gelirleri Hesabına net tutar üzerinden kaydedildiği, yapılan tevkifat tutarlarının ise 630 Giderler Hesabına borç, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına alacak kaydedildiği, aynı zamanda faiz gelirlerinin net tutar üzerinden 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, yapılan tevkifat tutarlarının ise 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç kaydedildiği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde yapılan açıklamaya istinaden mevduat faiz gelirlerine ilişkin olarak yapılması gereken kayıt aşağıda gösterilmiştir:

Hesap Adı	**Borç**	**Alacak**
102 Bankalar Hs	X	
630 Giderler Hs	Y	
600 Gelirler Hs		X+Y
805 Bütçe Gelirleri Yansıtma Hs	X	
800 Bütçe Gelirleri Hs		X

Görüleceği üzere tek bir yevmiye kaydında hem mevduat faiz gelirinin hem de söz konusu faiz geliri üzerinden kesilen gelir vergisinin muhasebe kaydı yapılmıştır. Söz konusu kayıtta elde edilen faiz geliri net tutar olarak bütçe gelirlerine kaydedilmiş olup bütçe giderleri hesabı ise hiç kullanılmamıştır. Söz konusu hatalı kayıtlar nedeniyle elde edilen faiz gelirlerinin bütçe hesaplarında eksik görünmesine neden olunmuştur.

Bu itibarla, gayrısafilik ilkesi gereği, 2021 yılı Faaliyet Sonuçları Tablosunda yer alan verilerin doğru olmasını teminen, tahakkuk eden faiz gelirlerinin 600 Gelirler Hesabına gayrisafi tutar üzerinden, 800 Bütçe Gelirleri Hesabına ise vergi kesintisi uygulandıktan sonraki net tutar üzerinden kaydedilmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Belediye Sınırları İçerisinde Faaliyette Bulunan Bazı İşyerleri İçin Çevre Temizlik Vergisi Mükellefiyetinin Kontrolünün Yapılmaması

Belediyenin yetki ve sorumluluk alanında faaliyette bulunan iş yerlerine ilişkin ÇTV mükellefiyeti kontrolünün sağlanmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 44'üncü maddesinde, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binaların ÇTV'ye tabi olduğu; iş yerleri ve diğer şekilde kullanılan binalara ait verginin ilgili maddede belirtilen tarifeye göre alınacağı ve büyükşehir belediyelerinde tarifenin %25 artırımlı uygulanacağı; bu verginin belediyelerce

binaların tarifedeki derecelere intibak ettirilmesi üzerine her yılın Ocak ayında yıllık tutarı itibarıyla tahakkuk etmiş sayılacağı, tahakkuk eden verginin her yıl emlak vergisinin taksit sürelerinde ödeneceği hüküm altına alınmıştır.

Belediyenin gelirlerinin incelenmesi kapsamında, Soma Vergi Dairesi Müdürlüğünden alınan faal işyeri listesi ile Soma Belediyesi ÇTV mükellef listesi mukayese edilmiş, vergi dairesi kayıtlarına göre belediye sınırları içerisinde 4618 adet faal işyerinin bulunduğu, belediyenin ÇTV mükellef listesinde ise 5071 adet mükellef olduğu görülmüştür. Her iki listenin karşılaştırılması yapıldığında, 2015 adet mükellefin faal mükellef listesinde yer aldığı halde ÇTV mükellef listesinde yer almadığı, 1520 adet mükellefin de ruhsatlı işyeri listesinde yer aldığı halde ÇTV mükellef listesinde yer almadığı tespit edilmiştir.

Gerek vergi dairesi nezdinde kayıtlı mükellef sayıları ile ÇTV mükellef sayılarının birbirinden farklı olması gerekse de ruhsatlı iş yeri sayıları ile ÇTV mükellef sayılarının bu derece farklılaşması, verginin tahakkuku, takibi ve tahsili konusundaki yönetim süreçlerinde kontrol eksikleri bulunduğunu göstermektedir.

Belediye tarafından mevzuat ile öngörülen söz konusu vergi gelirlerinin artmasını teminen ÇTV mükellefi iş yerlerinin tespiti ve söz konusu verginin alınması için gerekli olan mükellefiyet kontrolünün sağlanması, mükellefiyet tesisi, tarh, tahakkuk ve tahsilat işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 4: Belediye Sınırları İçerisindeki Bazı İşyerlerinin İlan ve Reklam Vergisi Mükellefiyetlerinin Tesis Ettirilmemesi

Belediyenin yetki ve görev alanı içerisinde faaliyet gösteren bazı işyerlerine ilişkin ilan ve reklam vergisi mükellefiyeti tesis ettirilmediği görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun ilan ve reklam vergisinin konusunu düzenleyen 12'nci maddesinde;

"*Belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü İlan ve reklam, İlan ve Reklam Vergisine tabidir*."

"Mükellef ve Sorumlu" başlıklı 13'üncü maddesinde ise;

"*İlan ve Reklam Vergisinin mükellefi, yurt dışından gönderilen ilan ve reklamlar dahil olmak üzere, ilan ve reklamı kendi adına yapan veya yaptıran gerçek veya tüzelkişilerdir. İlan*

ve reklam işlerini mutat meslek olarak ifa edenler, başkaları adına yaptıkları ilan ve reklamlara ait vergileri mükellefler adına ilgili belediyeye yatırmaktan sorumludurlar."

Hükümleri yer almaktadır.

Aynı Kanun'un 15'inci maddesinde, dükkân, ticari, sınai müesseseler ile serbest meslek erbaplarınca çeşitli yerlere asılan ve takılan levha, yazı, resim gibi her çeşit sabit ilan ve reklamlar ile ışıklı veya projeksiyonlu ilan ve reklamların metre karesinden yıllık olarak alınabilecek taban ve tavan tutarlara ilişkin belirleme yapılmıştır.

Belediyenin gelir işlemlerine yönelik yapılan incelemede, Belediyeden alınan ilan ve reklam vergisi mükellef listesi ile Soma Vergi Dairesi Müdürlüğünden alınan faal mükellef listesi mukayese edilmiş, vergi dairesi kayıtlarına göre ilçe sınırları içerisinde 4618 adet faal işyeri bulunduğu, bunun 1585 adedinin Manisa Büyükşehir Belediyesi sorumluluğunda olduğu, Belediye kayıtlarında ise ilçe sınırları içerisinde 1500 adet ilan ve reklam vergisi mükellefiyeti tesis ettirildiği, kalan 1533 işyerine ilişkin olarak mükellefiyet tesisine yönelik herhangi bir tespit faaliyetinin yapılmadığı anlaşılmıştır.

Vergi dairesinden alınan listede evde çalışanlar, tabelası olmayanlar, mükellefiyet açtırmak için ev adresini iş yeri olarak gösterenlerin de bulunduğu dikkate alınarak Soma Belediyesi sınırları içerisinde yer alan işyerlerinden 60 adet işyeri örneklem olarak seçilmiş, bu işyerlerine zabıta ekipleri tarafından yapılan yoklama sonucu, 13 adet işyerinin ilan ve reklam vergisi mükellefiyetinin tesis ettirilmediği tespit edilmiştir.

Sonuç olarak yapılan örnek çalışmada, Belediye sınırları dâhilinde %21 oranında yeni mükellefiyet tesis edilmiştir.

Bu itibarla, Belediyenin mevzuat ile öngörülen söz konusu vergi gelirlerinin artırılmasını teminen ilan ve reklam vergisi mükellefi iş yerlerinin tespiti ve söz konusu verginin alınması için gerekli olan mükellefiyet tesisi, tarh, tahakkuk ve tahsilat işlemlerini yapması gerekmektedir.

BULGU 5: Belediye Sınırları İçerisinde İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmayan İşyerlerinin Bulunması

Belediye sınırları içerisinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmaksızın faaliyet yürüten işyerlerinin bulunduğu görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "İşyeri açma izni harcı" başlıklı 81'inci maddesinde belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir işyerinin açılmasının işyeri açma izni harcına tabi olduğu ifade edilmektedir.

3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun'un, 3'üncü maddesinin (b) bendinde, belediye hudutları ile mücavir alan içinde kalan tüm işyerlerinin, işyeri açma ve çalışma ruhsatını vermeye belediyelerin yetkili olduğu belirtilmiştir.

10.08.2005 tarihli ve 25902 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2005/9207 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in, "İşyeri açılması" başlıklı 6'ncı maddesinde; yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılamayacağı ve çalıştırılamayacağı, işyerlerine bu Yönetmelik'te belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemlerin bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmayacağı, işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerlerinin yetkili idareler tarafından kapatılacağı hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde, belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde tüm işyerlerine işyeri açma ve çalışma ruhsatını vermeye belediyelerin yetkili olduğu ve açılan işyerinden yetkili belediye tarafından işyeri açma izni harcı alınacağı ve ruhsatsız faaliyet gösteren işyerlerinin kapatılacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, Belediyeden alınan işyeri açma ve çalışma ruhsat listesinde 4878 adet işyeri bulunduğu, Soma Vergi Dairesi Müdürlüğünden alınan listede ise 4618 adet faal işyeri olduğu görülmüştür. Her iki kurumdan alınan listeler karşılaştırıldığında 1586 adet mükellefin vergi dairesinin faal mükellef listesinde olduğu halde Belediyenin ruhsat alan işyerleri listesinde olmadığı anlaşılmıştır.

Vergi dairesinde kayıtlı olmakla birlikte Büyükşehir Belediyesi tarafından ruhsatlandırılan birinci sınıf gayrisıhhi müesseseler, bağlı bulundukları meslek odalarından izin alan işyerleri (avukat, mimar, tabip vb.) ile Belediyeden işyeri açma ve çalışma ruhsatı almak zorunda olmayan kişiler dikkate alınarak ilçe sınırları içerisinde yer alan işyerlerinden 60 adet işyeri örneklem olarak seçilmiş, bu işyerlerine Belediye memurları tarafından yapılan yoklama sonucu 22 adet iş yerinin ruhsatsız olarak faaliyet yürüttüğü tespit edilmiştir.

Bu itibarla, Belediyenin kontrolü dışında ruhsatsız bir şekilde faaliyetini sürdüren işyerlerinin tespiti ve harç gelirlerinin mevcut gelirlerden daha yüksek tutarda olacağı gerçeğinden hareketle yoklama ve kontrollerin yapılması gerekmektedir.

BULGU 6: İstisna Kapsamında Olunmasına Rağmen Tapu Harcı Ödenmesi

Belediyenin Türkiye Kömür İşletmeleri (TKİ) Genel Müdürlüğü ile protokol kapsamında yaptığı gayrimenkul takası işleminde, karşı tarafın ödemesi gereken tapu harcını ödediği görülmüştür.

492 sayılı Harçlar Kanunu'nun tapu ve kadastro harçlarını düzenleyen dördüncü kısmının "Harçtan müstesna tutulan işlemler" başlıklı 59'uncu maddesinin (a) bendinde yer alan;

"Genel ve özel bütçeli idarelerle, il özel idareleri, belediyeler ve köylerin iktisap edecekleri gayrimenkullerin vesair ayni hakların tescili, şerhi gerektiren işlemleri ve bunların terkinleri," şeklindeki düzenleme ile belediyeler aynı Kanun'un 64'ncü maddesinde yer alan tapu harcından istisna tutulmuşlardır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 18'nci maddesi e) fıkrası kapsamında mülkiyeti belediyeye ait olan İstasyon Mahallesi 11 ada 56 parselde bulunan 8.813,69 m² yüzölçümüne sahip, 2.645.000,00 TL bedelli arsa ile mülkiyeti Ege Linyit İşletmeleri Bölge Müdürlüğüne ait Kurtuluş Mahallesi 110 ada 16 parsel ve 445 ada 101 parselde bulunan toplam 27.843 m² yüzölçümlü ve 4.180.000,00 TL bedelli arsaların trampa edilmesine ilişkin Soma Belediye Meclisinin 20.05.2020 tarih ve 61 No.lu Kararı ile Belediye Başkanına her türlü işlemleri yürütmek üzere yetki verilmiştir.

Başkanlık tarafından yapılan değerleme ve hazırlık çalışmaları sonrası konu tekrar belediye meclisinin gündemine alınmış olup 06.07.2021 tarihli Belediye Meclisi toplantısında, trampadan doğacak 1.535.000,00 TL tutarındaki farkın maden payından mahsup edilerek üç eşit taksitte ödenmesi, taksitten doğacak yasal faizlerin, tapu devir harçları vb. masrafların Belediye tarafından karşılanacağı konusunda Belediye Başkanına yetki verilmiştir.

Bahsi geçen Meclis Kararı'ndaki yetkiye dayanarak Belediye Başkanı ile TKİ Genel Müdürlüğü arasında akdedilen 12.07.2021 tarihli protokolde, trampa sonucu taşınmazların rayiç bedelleri arasında oluşan 1.535.000,00 TL tutarındaki farkın 3 yıl süre ile TKİ tarafından Belediyeye ödenen maden katkı payından mahsup edilmek suretiyle tahsil edileceği, devire

ilişkin olarak her iki taraf adına doğacak her türlü masrafın da talep sahibi olan Soma Belediyesi tarafından karşılanacağı hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede, Soma Tapu Müdürlüğünce düzenlenen 02.08.2021 tarihli 7863 No.lu yevmiye kaydı ile trampa işleminin tamamlandığı, söz konusu taşınmazların karşılıklı olarak taraflara devredildiği, TKİ adına ortaya çıkan 167.527,38 TL tutarındaki tapu harcının yatırıldığı, söz konusu tutarın iki kurum arasında imzalanan protokole dayanılarak 02.08.2021 tarihli e-fatura ile Belediye'den talep edildiği ve ilgili tutarın Belediye tarafından TKİ hesabına aktarıldığı tespit edilmiştir.

Yukarıda belirtilen Kanun hükümleri karşısında, Belediyenin iktisap ettiği gayrimenkullere yönelik taraf olduğu tapu ve kadastro işlemlerinin tapu harcından istisna tutulduğu açıktır. Bahsi geçen trampa işleminde ise TKİ Genel Müdürlüğünün sadece kendisine düşen harcı ödemesi ve trampa işlemini tamamlaması gerekmektedir.

Bu itibarla, Soma Belediye Meclisince verilen yetkiye dayanılarak Belediye Başkanı tarafından TKİ Genel Müdürlüğü ile yapılan protokole dayanılarak tapu harcının ödenmesi mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

BULGU 7: Kiraya Verilen Taşınmazların Kira Bedellerinden COVİD-19 Salgını Gerekçe Gösterilerek İndirim Yapılması

Belediyenin mülkiyetinde olup üçüncü kişilere kiraya verilen yerlerin kira bedellerine salgın hastalık gerekçe gösterilerek 2021 yılı boyunca indirim uygulandığı görülmüştür.

17.04.2020 tarihli ve 31102 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7244 sayılı Yeni Koronavirüs (COVİD-19) Salgınının Ekonomik ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 1'inci maddesinde; büyükşehir belediyeleri, belediyeler, il özel idareleri ve bağlı kuruluşları ile bunların üyesi oldukları mahalli idare birliklerinin mülkiyetinde veya tasarrufunda olan taşınmazlara ilişkin olarak ilgili mevzuatınca yapılan satış, ecrimisil ve kiralamadan kaynaklanan bedellerin veya tutarların, 19.03.2020 tarihinden itibaren 3 aylık döneme ilişkin tahsil edilmesi gereken kısımlarının 3 ay ertelenmesine karar verilebileceği, bu sürenin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı veya İçişleri Bakanı tarafından 3 aya kadar uzatılabileceği, bu hususta belediyelerde meclisin yetkili olduğu ifade edilmiştir. Aynı maddede söz konusu alacakların ertelenen süre sonunda, ertelenen süre kadar aylık eşit taksitler halinde

herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan tahsil edileceği, bunun yanında faaliyetleri durdurulan veya faaliyette bulunamayan işletmelerin ise faaliyette bulunamadığı döneme ilişkin olarak kira bedellerinin tahsil edilmeyeceği belirtilmiştir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü tarafından 7244 sayılı Kanun gereğince 15.12.2020 tarihinde yayımlanan 2020/27 sayılı Genelgede ise; koronavirüs salgını kaynaklı zorlayıcı sebepler gerekçesiyle, yerel yönetimler ve bağlı kuruluşları ile bunların üyesi olduğu mahalli idare birlikleri ve bunların sermayesinin yarısından fazlasına doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak birlikte veya ayrı ayrı sahip oldukları şirketlerin mülkiyetinde veya tasarrufunda olan taşınmazlarına ilişkin olarak irtifak hakkı, kiralama ve benzeri kullanımdan kaynaklanan ve ilgili mevzuatınca ödenmesi gereken bedellerin veya tutarların, kamu kurum ve kuruluşları tarafından alınan önlemler sonucunda veya pandemi sürecine bağlı olarak faaliyetlerinde azalma meydana gelen işyerlerinden tahsil edilecek sözü edilen bedellere ilişkin olarak idarece yapılacak değerlendirme sonucunda indirim veya erteleme yönünde karar alınabileceği ifade edilmiştir.

7244 sayılı Kanunla, bahsi geçen taşınmazlarla ilgili satış, ecrimisil ve kiralamadan kaynaklanan bedellerin tahsil edilmesi gereken kısımlarının meclis kararı ile 3 ay ertelenebileceği, bu sürenin ilgili Bakanlıklar tarafından 3 aya kadar uzatılabileceği ve söz konusu alacakların ertelenen süre sonunda herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan taksitler halinde tahsil edileceği düzenlenmiştir. Ancak, 7244 sayılı Kanunla ilgili yayımlanan Bakanlık Genelgesi'nde, faaliyetlerinde azalma meydana gelen işyerlerinden tahsil edilecek sözü edilen bedellere ilişkin olarak idarece yapılacak değerlendirme sonucunda indirim veya erteleme yönünde karar alınabileceği ifade edilmektedir.

Her iki düzenleme birlikte değerlendirildiğinde, 7244 sayılı Kanun ile bahsi geçen alacaklar 3 ay süre ile ertelenirken ve bu alacaklar daha sonra tahsil edilebilecekken, Bakanlık Genelgesi ile Kanun hükmü genişletilmiş ve erteleme yanında indirim yapılabileceği de belirtilmiştir. Genelge hükümlerine göre erteleme veya indirim uygulamasına karar verilebilmesi için idarece tespit ve değerlendirme yapılması şartı getirilmiştir.

Belediye Meclisinin 02.03.2021 tarihli ve 32 sayılı Kararında, 01.01.2021 tarihinden 30.06.2021 tarihine kadar altı (6) ay süre ile Belediye tüzel kişiliğine ait taşınmazlarda bulunan kiracılara Bakanlık tarafından yayımlanan Genelge'ye dayanılarak Hukuk ve Tarifeler Komisyonunca belirlenen hizmet gruplarına göre indirim yapılması kararı alınmış, salgının gidişatına göre ikinci altı aylık dönemde indirimin uzatılıp uzatılmaması hususunda Encümene

yetki verilmiştir. Encümen de 28.06.2021 tarihli ve 365 sayılı Kararı ile süreyi 31.12.2021 tarihine kadar uzatmıştır.

Meclis Kararında, Belediyeye ait taşınmazlar, faaliyet konularına göre dört gruba ayrılmış, tüm gruplarda bulunan kiracılara 2021 mali yılında kira artışı yapılmamasına, A grubunda yer alan kiracılara %90, B ve C grubunda yer alan kiracılara %70 kira indirimi yapılmasına ve D grubunda yer alan kiracılara ise herhangi bir indirim uygulanmamasına karar verilmiştir.

Yapılan incelemede, bahsi geçen Meclis ve Encümen Kararlarına göre 2021 yılının tamamında, kiracılardan A grubunda yer alan 8'ine %90, B ve C gruplarında yer alan 47'sine %70 oranında indirim uygulandığı, D grubunda yer alan 28 işyeri de dahil olmak üzere tüm işyerlerine 2021 yılında kira artışı yapılmadığı, gruplara ayrılan işyerlerinin salgın sürecinden ne ölçüde etkilendiğine yönelik herhangi bir tespit ve değerlendirmede bulunulmadığı, kira indirimlerinin ülke genelinde herhangi bir kısıtlamanın olmadığı 2021 yılının ikinci dönemi için de uygulandığı tespit edilmiştir.

Her ne kadar anılan Genelge ile Kanunda öngörülen erteleme kapsamı indirim uygulaması ile genişletilmişse de söz konusu işyerlerine ilişkin indirim uygulamasının yapılabilmesi için de işyerlerinin salgın sürecinden nasıl, hangi oranda ve ne kadar etkilendiğinin tespit edilmesi ve buna göre değerlendirme yapılması gerekirdi. Bununla birlikte salgın etkilerinin azaldığı, herhangi bir kapatma/kısıtlama kararının bulunmadığı ikinci altı aylık dönemde işyerlerinin kira indirimlerinin hiçbir şekilde uygulanamayacağı da değerlendirilmektedir.

Bu itibarla, salgın sürecinde işyerlerinin faaliyetlerine devam edip edemedikleri veya faaliyetlerinde hangi düzeyde azalma olduğu tespiti yapılmadan kira indirimi uygulanmasının ve salgının etkilerinin azaldığı ikinci altı aylık dönemde kira indirimine devam edilmesinin anılan mevzuata aykırılık teşkil ettiği ve Belediye gelirlerinde azalmaya sebebiyet verdiği değerlendirilmektedir.

BULGU 8: Özel Kalem Müdürlüğü Kadrosunun Memuriyete Sınavsız Giriş Yöntemi Olarak Kullanılması

Belediye tarafından özel kalem müdürlüğü kadrosuna gerçekleştirilen atamaların, memuriyete sınavsız girişin bir yöntemi olarak kullanıldığı görülmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "İstisnai memurluklar" başlıklı 59'uncu maddesinde; ilgili maddede unvanı sayılan kadrolara, 657 sayılı Kanun'un atanma, sınavlar, kademe ilerlemesi ve derece yükselmesine ilişkin hükümleriyle bağlı olmaksızın tahsis edilmiş derece aylığı ile memur atanabileceği ve unvanı sayılan memurların bulundukları bu kadroların, emeklilik aylığı hesabında ve diğer memurluklara naklen atanmalarında herhangi bir sınıf için kazanılmış hak sayılmayacağı belirtilmiştir.

657 sayılı Kanunda istisnai memuriyet olarak sayılan özel kalem müdürlüğü kadrosu hususunda İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünce 03.06.2009 tarih ve 14626 sayılı Genelge yayımlanmış ve söz konusu kadroya yapılacak atamalara ilişkin bir takım düzenlemeler getirilmiştir. Anılan Genelgede; özel kalem müdürlüğü kadrolarına atanacakların, öncelikle belediyede çalışan memurlar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan memurlar arasından seçilmesinin esas olduğu, özel kalem müdürlüğüne yapılacak açıktan atamanın ise İçişleri Bakanlığının izni ile yapılacağı (1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi hükümlerine göre 10.07.2018 tarihinden itibaren Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının, 7 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi hükümlerine göre de 11.09.2018 tarihinden itibaren Cumhurbaşkanlığının izni ile) belirtilmiştir. Ayrıca, 657 sayılı Kanun'un 59'uncu maddesi kapsamında tanınan atama yetkisinin, sınırsız bir yetki olmadığı, bu yetkinin memuriyete sınavsız girişin bir yönetimi gibi kullanımına hukuken imkân bulunmadığı, bu sebeple, özel kalem müdürlüğü kadrolarına atanacakların seçiminde, belediye başkanlarının bir seçim dönemi boyunca çalışabilecekleri ehliyet ve liyakat sahibi kişileri seçmelerinin esas olduğunun altı önemle çizilmiştir.

İstisnai memuriyet kadrolarına gerçekleştirilen atamalar, Sayıştay Genel Kurulunun 04.04.2005 tarih ve 5119/1 No.lu Kararında da ayrıntılı bir şekilde değerlendirilmiş olup sonuç olarak, *"(...) Sadece hizmetin gereği olarak kullanılması gereken istisnai memurluk kadrolarının, devlet memurluğuna girmede esas olan sınav sistemini aşmaya yönelik olarak diğer memur kadrolarına naklen atanma amacıyla kullanılması, Anayasa ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile getirilmiş bulunan kanun önünde eşitlik ile liyakat ilkesinin ihlali anlamına geldiğinden, bu yolla devlet memurluğu kadrolarının liyakat esasına uymayan ve bu kadroların gerektirdiği niteliklere sahip bulunmayan kişilerin atanmasına imkân sağlayabileceğinden, 657 sayılı Kanunun anılan 59 uncu maddesi hükümleri uyarınca açıktan istisnai memurluk kadrolarına atananların bir müddet sonra devlet memurluğuna alınma için açılmış bulunan sınavlara katılmadan ve dolayısıyla bu sınavlarda başarılı olmadan diğer*

memurluk kadrolarına atanmaları hususu, uygulama ve sonuçları bakımından Hazine menfaatlerini zarar uğratıcı nitelikte bulunduğunu (...)" kararı verilmiştir.

Yukarıda yer verilen İçişleri Bakanlığı Genelgesi ve Sayıştay Genel Kurulu Kararı'nda; belediye özel kalem müdürlüğüne atama yetkisinin sınırsız bir yetki olmadığı, bu kadroya yapılacak atamaların bir takım esas ve usullerinin olduğu, yapılacak olan atamalarda bu usullere riayet edilmesi gerektiği dolayısıyla bu kadronun memuriyete sınavsız atama yolu olarak kullanılamayacağı belirtilmiştir. Ayrıca Belediye özel kalem müdürlüğüne atanacakların öncelikle belediyede çalışan memurlar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan memurlar arasından seçilmesinin esas olduğu, bu mümkün değilse yapılacak açıktan atamanın, özel kalem müdürünün bir seçim dönemi boyunca görev yapması amacıyla gerçekleştirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede, 01.01.2013-31.12.2018 tarihleri arasında beş personelin özel kalem müdürlüğüne açıktan atandığı, bunlardan ikisinin 1 gün sonra, birinin 25 gün, diğerinin ise 26 gün sonra Belediyede memur kadrosuna nakledildiği, 24.09.2019 tarihinde özel kalem müdürlüğüne atanan bir personelin 4 gün sonra, 21.10.2021 tarihinde atanan başka bir personelin de yine 4 gün sonra Belediyede memur kadrosuna nakledildiği, son atanan iki personelin de 20 gün içinde başka kurumlara naklen tayin olduğu tespit edilmiştir. Özel kalem müdürünün en azından bir seçim dönemi boyunca çalıştırılması ilkesi karşısında bu atamaların, özel kalem müdürü kadrosunun memuriyete sınavsız geçiş yolu olarak kullanıldığı değerlendirmesine yol açmaktadır. Zira devlet memurluğuna alınma hususu, istisnai kadrolar haricinde açılmış sınavlarda başarılı olunması şartına bağlanmıştır.

Bu itibarla, özel kalem müdürlüğü kadrosunun memuriyete sınavsız atama yolu olarak kullanıldığı, bu suretle kanun önünde eşitlik, kamu görevine girmede eşitlik ve liyakat ilkelerine aykırı bir duruma yol açtığı değerlendirilmektedir.

BULGU 9: Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşlerinde Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendinde belirtilen parasal limitler dâhilinde yapılan mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin harcamaların yıllık toplamının, 2021 yılı bütçesine bu amaçla konulan ödeneklerinin %10'unu, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aştığı görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un "İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin (ı) bendinde; "*Bu Kanunun 21 ve 22 nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamaz.*" hükmü yer almaktadır.

Anılan Kanun'un "Pazarlık usulü" başlıklı 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde idarelerin yaklaşık maliyeti 404.732,00 TL'ye kadar olan mamul mal, malzeme veya hizmet alımlarını pazarlık usulü ile temin edebileceği; "Doğrudan temin" başlıklı 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde ise büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idarelerin 121.405,00-TL'yi, diğer idarelerin 40.443,00 TL'yi aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaşeye ilişkin alımlarını ilan yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temini usulü ile karşılanabileceği belirtilmektedir.

Buna göre Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşlar, gerek 21'inci maddenin (f) bendi, gerekse temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaşeye ilişkin alımlar hariç 22'nci maddenin (d) bendi kapsamında yapacakları harcamalarda, bütçelerine bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadan aşamayacaklardır.

31.12.2020 tarih ve 31351 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 62 nci maddesinin (ı) Bendi Kapsamında Yapılacak Başvurulara İlişkin Tebliğ'in "Genel esaslar" başlıklı 4'üncü maddesinin ikinci fıkrasında; Kanun'un 62'nci maddesinin (ı) bendine göre, Kanun kapsamında yer alan ve bütçe sahibi olan kamu idarelerinin; Kanun'un gerek 21'inci maddesinin (f) bendi, gerekse temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaşeye ilişkin alımlar hariç 22'nci maddesinin (d) bendi kapsamında yapacakları harcamalarda, bütçelerine bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unu Kurulun uygun görüşü olmadan aşamayacağı, bu oran aşılarak Kuruma yapılan başvuruların reddedileceği,

Üçüncü fıkrasında ise Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde bütçe sahibi olan kamu idareleri tarafından, yıllık bütçelerine bu amaçla konulan toplam ödenek tutarının dikkate alınacağı; mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine bu amaçla konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı %10 oranının hesaplanacağı,

İfade edilmiştir.

Yapılan incelemede, 4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ile 22'nci maddesinin (d) bendine göre yapılan mal alımları, hizmet alımları ve yapım işlerinde, aşağıdaki tablodan görüleceği üzere, bütçeye bu amaçla konulan ödeneklerinin %10'unun, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aşıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 9:Doğrudan Temin ve Pazarlık Usulü İle Yapılan Alım ve Yapım İşlerinde Ödenek Sınır Aşımı Tablosu

Harcama Kalemleri	2021 Yılı Toplam Ödenek Tutarı (A) (TL)	Toplam Ödeneğin % 10'u (Sınır) (B=A*%10) (TL)	22/d ve 21/f Kapsamında Yapılan Harcama Tutarı (TL)(C)	Sınırı Aşan Tutar (TL) (D=C-B)	22/d ve 21/f Kapsamında Yapılan Harcama Tutarı/Toplam Ödenek Tutarı (C/A) (%)
Mal Alımı	23.851.000,00	2.385.100,00	9.371.652,17	6.986.552,17	39
Hizmet Alımı	39.158.000,00	3.915.800,00	5.780.126,77	1.864.326,77	14
Yapım İşi	19.370.896,00	1.937.089,60	2.942.820,98	1.005.731,38	15

Belediye tarafından 2021 yılı içerisinde 4734 sayılı Kanun'un 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında gerçekleştirilen mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde, her biri için ayrı ayrı bütçeye bu amaçla konulan ödeneklerinin %10'u tutarındaki sınırın, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aşılması hususu, 4734 sayılı Kanun ve ilgili Tebliğ hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

BULGU 10: Taşınmazın Pazarlık Usulüyle Kiraya Verilmesi

Belediyenin mülkiyetinde bulunan bir adet taşınmazın, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun esas ihale yöntemi olarak öngördüğü kapalı teklif usulü ile kiraya verilmesi gerekirken 51'inci maddesinin (a) bendine göre pazarlık usulü ile kiraya verildiği görülmüştür.

2886 sayılı Kanun'un "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde, belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanun'a göre yapılacağı, "İlkeler" başlıklı 2'nci maddesinde, ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve ihalede açıklık ve rekabetin sağlanmasının esas olduğu, "İhalelerde kapalı teklif usulünün esas olduğu" başlıklı 36'ncı maddesinde ise 1'inci maddede yazılı işlere ilişkin ihalelerde, tekliflerin gizli olarak verilmesini sağlayan kapalı teklif usulünün

esas olduğu, diğer usullerin ancak ilgili maddelerde yazılı şartların gerçekleşmesi durumunda yapılabileceği hüküm altına alınmıştır.

Pazarlık usulüyle yapılabilecek işler 2886 sayılı Kanun'un 51'inci maddesinde bentler halinde tek tek sayılmıştır. Bu maddenin (a) bendinde: *" Yer, özellik (askeri birliklerin kuruluş özellikleri dahil) ve nitelikleri itibariyle her yıl Genel Bütçe Kanununda gösterilecek belli tutarları aşmayan ve süreklilik göstermeyen, bu Kanunun 1 inci maddesinde gösterilen işler*," denilerek hangi işlerin pazarlık usulü ile yapılabileceği hüküm altına alınmıştır. 2021 yılı Genel Bütçe Kanunu'nun (İ) cetvelinde 2021 yılında uygulanacak parasal tutar 115.000,00 TL olarak belirlenmiştir.

Bu hükümler birlikte değerlendirildiğinde, ihalede açıklık ve rekabetin sağlanmasının Kanun'un temel ilke ve prensiplerinden olduğu; bu ilke ve prensibin gereği olarak, Kanun'un 36'ncı maddesi hükmünde yer alan kapalı teklif usulünün esas usul, diğer usullerin ise belirli şartlar dâhilinde uygulanacak istisnai usuller olduğu anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemede, kapalı pazar yerinin zemin katı ile üst katında bulunan 400 araçlık otoparkın 2886 sayılı Kanun'un 51/a maddesi hükmüne dayanılarak pazarlık usulü ile aylık 1.000,00 TL tutar karşılığında Soma Spor Kulübü Derneği İktisadi İşletmesine kiraya verildiği tespit edilmiştir.

Belediyenin 2886 sayılı Kanun'un 51/a maddesine göre ihale yapabilmesi için; "belli bir tutarın altında" ve "süreklilik göstermeme" şartlarının ikisinin birden oluşması gerekirken kira tutarının belirlenen sınırın altında olduğu ancak söz konusu faaliyetin süreklilik göstermeme şartını sağlamadığı anlaşılmaktadır.

Bu itibarla, Belediyenin mülkiyetinde bulunan otoparkın 2886 sayılı Kanun'un 51'inci maddesinin (a) bendinden yararlanılarak pazarlık usulü ile kiraya verilmesi Kanuna aykırılık teşkil ettiğinden benzer nitelikteki kiralamaların rekabetin sağlanmasını teminen doğru usullerle ihale edilmesi gerekmektedir.

BULGU 11: Profesyonel Ligde Mücadele Eden Futbol Takımına Otobüs Tahsis Edilmesi

Belediyenin kendi hizmetinde kullanmak üzere kiraladığı otobüsü Somaspor Kulübü futbol takımının kullanımına tahsis ettiği ve aracın giderlerinin Belediye bütçesinden karşılandığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin görev ve sorumlulukları" başlıklı 14'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde;

"*(...) Gerektiğinde, sporu teşvik etmek amacıyla gençlere spor malzemesi verir, amatör spor kulüplerine ayni ve nakdî yardım yapar ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan öğrencilere, sporculara, teknik yöneticilere ve antrenörlere belediye meclisi kararıyla ödül verebilir. Gıda bankacılığı yapabilir.*" hükmü mevcuttur.

Kanun koyucu, mahalli müşterek nitelikte olmak kaydıyla, gerektiğinde amatör spor kulüplerine nakdî yardım yapmak, malzeme vermek ve gerekli desteği sağlamak, amatör takımlar arasında spor müsabakaları düzenlemek görev ve sorumluluğunu belediyelere vermiştir. Yapılacak yardımların amatör spor kulüplerini kapsadığı açıktır.

Yapılan incelemede, Belediye tarafından kiralanan otobüsün Somaspor Kulübü futbol takımının kullanımına verildiği ve aracın akaryakıt, otoban geçiş ücretleri gibi giderlerinin de bütçeden karşılandığı tespit edilmiştir. Somaspor Kulübü futbol takımı, Türkiye Futbol Federasyonu 2'nci Ligi'nde mücadele etmekte, profesyonel statüde bulunmakta ve yine Federasyonun resmi internet sitesinde profesyonel kulüpler arasında gösterilmektedir. Oyuncu satışı, sponsorluk ve stat geliri, lisans hakları gibi birçok gelir getirici araca sahip olan Kulübün ve takımın finansmanının bu gelir kaynaklarından sağlanması gerekmektedir.

Bu itibarla, belediyelerin yalnızca amatör spor kulüplerine nakdi ve ayni yardım yapabilmesine imkân tanınmış olup, profesyonel futbol kulübüne otobüs tahsis etmek suretiyle ayni yardım yapılması ve araç giderlerinin nakden bütçeden karşılanması 5393 saylı Kanuna aykırılık teşkil etmektedir.

BULGU 12: Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması

Belediyenin tapuda kayıtlı taşınmazlarından, tapu kaydı ile mevcut kullanım şekli farklılık gösteren taşınmazlar olmasına rağmen cins tashih işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

02.10.2006 tarih ve 26307 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde cins tashihi,

"*Binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi*" olarak tanımlanmış,

"Cins tashihlerinin yapılması" başlıklı 10'uncu maddesinde;

"(1) Kamu idareleri; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde ve kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, tapu kayıtlarında cins tashihinin yapılması için gerekli işlemleri yaparlar.

(2) Tahsis edilen ve üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlar açısından bu yükümlülük kullanan idarenin veya gerçek veya tüzel kişilerin durumu tespit eden yazısı üzerine taşınmaz maliki idareye aittir. Ancak cins tashihine ilişkin gerekli belgeler ile buna ilişkin malî yükümlülükler kullanıcılar tarafından karşılanır." denilerek taşınmazların cins tashihlerinin yapılması gerektiği ifade edilmiştir.

Yapılan inceleme sonucunda, Belediyenin tapuda kayıtlı taşınmazlarından, mevcut kullanım şekli ile tapuda yer alan bilgileri farklı olan taşınmazlar olduğu görülmüştür. Bu işlemlerin yapılmaması, belediyeye ait taşınmazların tapuda kayıtlı olup olmama durumları ile "Orta Mal" veya "Genel Hizmet Alanları" olma hallerinin bilinememesine sebebiyet verebilmektedir. Ayrıca muhasebe kayıtlarının taşınmazların kullanım durumlarına göre ilgili hesaplara kaydedilmemiş olması bilançoda taşınmaz değerlerinin hatalı görünmesine de sebep olmaktadır.

Bu itibarla, tapuda kayıtlı olan taşınmazların kullanım şekilleri ile tapu bilgilerinin uyumlu hale getirilmesi amacıyla cins tashihlerinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 13: Taşıtların Kullanımı ve Yönetiminde Zafiyetler Bulunması

Belediyenin yönetiminde bulunan, birimlere kamu hizmetinde kullanılmak suretiyle tahsis edilen binek araç, minibüs ve otobüslerin ulusal bayram, genel tatil günleri ve hafta sonlarında kullanıldığı, ancak bunlara ilişkin görevlendirme ve araç takip formlarının düzenlenmediği ya da eksik olduğu, bu şekilde kişisel kullanım-kamu kullanım ayrımının yapılamadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 48'inci maddesinde, kamu idarelerinin, taşınırların yönetimi, kaydı, muhafazası ve kullanımından sorumlu olduğu, malların edinme, kiralama, tahsis, yönetim, kullanma ve elden çıkarma işlemlerinin

mevzuatında öngörülen kurallar dâhilinde hizmetin amacına uygun olarak verimlilik ve tutumluluk ilkesine göre yapılacağı, bu ilkeye aykırı eylem ve işlemlerden doğacak zararlardan, malların yönetimi veya kullanılması hususunda yetki verenlerin sorumlu olacağı; 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediye başkanının görev ve yetkileri" başlıklı 38'inci maddesinde de, belediyenin taşınır mallarını idare etmek görevinin belediye başkanında olduğu ifade edilmektedir.

Yine, 237 sayılı Taşıt Kanunu'nun "Cezalar" başlıklı 16'ncı maddesinde;

"*Bu Kanunun şümulüne giren taşıtları her ne suretle olursa olsun tahsis olunduğu işin gayrisinde veya şahsî hususlarda kullananlar veya kullanılmasına müsaade edenler veya kanunda yazılı olduğu şekilde kullanılmış gibi gösterenler veya kanunen bir makama veya işe tahsis olunmadığı hâlde hakikati tağyir ile bu taşıtlardan istifade eden ve ettirenler, bunların gidiş gelişine müsaade edenler veya kanuna aykırı olarak numara ve plaka verenlerle kullananlar veya kullanılmaya elverişli olduğu hâlde ekonomik ömrünü doldurduğu bahanesiyle yenileyen veya yeniletenler veya bu hususlar için masraf tahakkuk evrakını hazırlayan veya tasdik veya bunlara ait ita emirlerini vize edenler hakkında bir seneye kadar hapis cezasına hükmolunur. Bu yüzden hâsıl olan masraf ve zararlar genel hükümlere göre tazmin ettirilir. Tekerrürü halinde verilecek hapis cezası iki aydan aşağı olamaz*." hükmü yer almaktadır.

237 sayılı Kanun'a istinaden 17.03.2006 tarihli ve 2006/10194 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Taşıtları Sürebilecek Kamu Görevlilerinin Belirlenmesine İlişkin Esas ve Usuller'in 5'inci maddesinde, kamu görevlisinin, toplantı, keşif, sağlık hizmetleri, tahsilat, tebligat, arazide yürütülecek hizmet ve benzeri bir görev için görevlendirilmiş olmasını ve bu görevlendirmede taşıt kullanımın zorunlu olmasını düzenlemekte, 8'inci maddesinde ise taşıtın hangi makamın izni ile kim tarafından, hangi görevlerde ve hangi tarihte ne kadar süreyle kullanılacağının kurumlar tarafından belirleneceği ifade edilmektedir.

Belediye–tarafından kullanılan ya da tasarruf altında bulunan taşıtlarda (hizmet alım suretiyle edinilenler de dâhil) açıklanan mevzuat hükümleriyle birlikte Taşınır Mal Yönetmeliği'nin taşınırların kullanım, muhafazası ve kontrolüne ilişkin usul ve esasların dikkate alınması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, araç görev formlarındaki bilgilerin eksik olduğu, plakalara ilişkin Hızlı Geçiş Sistemi (HGS) kayıtları ile görev formlarının karşılaştırılması sonucunda bazı şehir

dışı ve hafta sonu kullanımlarının resmi görevlendirme olmadan yapıldığı, araçları kimin hangi gerekçelerle kullandığının belirlenmediği tespit edilmiştir.

Bu itibarla, belediyenin sorumluluğunda bulunan araçların yalnızca kamu hizmetinde ve mevzuatta belirtilen usullerle kullanılması gerekmektedir.

BULGU 14: Telekomünikasyon Alt Yapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Alınmaması

Belediyenin yetki ve sorumluluk alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerinin takip ve tahsil edilmediği görülmüştür.

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun "Tanımlar ve kısaltmalar" başlıklı 3'üncü maddesinin (s), (ş) ve (z) fıkralarında; "Geçiş Hakkı", "Geçiş hakkı sağlayıcısı" ve "İşletmeci" tanımlamaları yapılmıştır.

Aynı Kanun'un 22'nci maddesinin birinci fıkrasında "Geçiş hakkının kapsamı" belirlenmiş, 25'inci maddesinde de işletmeci ile geçiş hakkı sağlayıcısının anlaşma serbestisi çerçevesinde geçiş hakkına ilişkin anlaşmalar yapabileceği düzenlenmiştir.

Geçiş hakkı ve bu hakka uygulanacak ücret tarifesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından 27.12.2012 tarih 28510 sayılı Resmi Gazete'de "Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik" yayımlanmıştır.

Yönetmelik'te işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısının geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları, belirlenen ilkeler doğrultusunda serbestçe yapabileceği, anlaşma yapmaya ve geçiş hakkına ait ücretlerin tahsiline ise geçiş hakkına konu olan taşınmazın sahibi veya taşınmaz üzerinde hak sahibi olanların yetkili olduğu ifade edilmiştir. 01.01.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere geçiş hakkı ücretleri tarifesi Yönetmelik'e eklenmiş olup geçiş hakkı ücretinin Geçiş Hakkı Ücret Tarifesi'nde belirtilen fiyatları aşamayacağı ve bu fiyatların her mali yılın başında Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyat Endeksi (ÜFE) oranında artırılacağı hüküm altına alınmıştır.

Buna göre belediyeler tarafından tarifede tavan olarak belirtilen miktarlara da riayet edilmek suretiyle geçiş hakkı talep eden telekomünikasyon firmalarından tahsil edilmek üzere

geçiş hakkı ücreti belirlenmesi ve bu ücretlerin geçiş hakkını kullanan işletmecilerden tahsil edilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gereç için geçiş hakkı ücretlerine ilişkin tarifelerin belirlendiği, ancak Belediyenin sorumluluğundaki taşınmazlar üzerinden kablo ve benzeri gereç geçirecek işletmeler ile geçiş hakkı anlaşmalarının imzalanmadığı, geçiş hakkı ücretlerine ilişkin takip ve tahsil işlemlerinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıda belirtilen düzenlemeler ve açıklamalar çerçevesinde, Belediye tarafından 2021 yılı içerisinde altyapı geçiş hakkı bedeli olarak herhangi bir tahakkuk ve tahsilatın yapılmaması belediyenin önemli bir gelirden mahrum kalmasına yol açmaktadır. Bu nedenle söz konusu gelirlere yönelik gerekli işlemlerin yapılması gerekmektedir.

BULGU 15: Kamu Kurumlarınca Yaptırılan Binalar İçin Yapı Kullanma İzni Harcı Alınmaması

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 80'inci maddesine göre alınması gereken yapı kullanma izin harcının kamu kurumlarınca yaptırılan okul, hastane gibi binalar için yapım işinin yüklenicisinden alınmaması sonucu Belediyenin gelir kaybına uğratıldığı görülmüştür.

2464 sayılı Kanun'un "İmar ile ilgili harçlar" başlıklı 80'inci maddesinde aynen;

"*İmar mevzuatı gereğince aşağıda belirtilen harçlar belediyece tahsil olunur.*

(...)

f) Yapı kullanma izni verilmesi işleri "Yapı Kullanma İzni Harcına" tabidir.

(Değişik: 18/5/1987 - 3365/2 md.) *Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında inşa edilen yapı ve tesisler, 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun Hükümleri uyarınca yapılan yapı ve tesisler ile belediye ve mücavir alan sınırları içinde veya dışında inşa edilecek sera ve benzeri örtü altı tarım faaliyetinde kullanılmak üzere inşa edilen tesisler, ahır, samanlık, kümes ve hayvan barınakları ile yemlik gibi yapı ve tesisler 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu uyarınca alınacak ücretler ile Bina İnşaat Harcı dahil yukarıda sayılan Harçlardan müstesnadır.*

Organize Sanayi Bölgeleri ile Sanayi ve Küçük Sanat Sitelerinde yapılan Yapı ve Tesisler Bina İnşaat Harcı ve Yapı Kullanma İzni Harcından müstesnadır." hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Kanun'un "Çeşitli harçlara ilişkin tarifeler" başlıklı 84'üncü maddesinin 2/e bendinde ise, yapı kullanma izin harcının beher inşaat metrekaresi için en az ve en çok 0,05 – 0,15 TL olarak alınacağı öngörülmüştür.

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'ne ekli Tip İdari Şartnamelerin "Teklif fiyata dâhil olan giderler" başlıklı maddesinde ise *"İsteklinin sözleşmenin uygulanması sırasında ilgili mevzuat gereğince ödeyeceği yapı kullanım izin belgesi giderlerinin teklif fiyata dahil olduğu"* belirtilmiştir.

Bu hükümlere göre, yapı kullanma izni verilmesi işlerinin yapı kullanma izni harcına tabi tutulması ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki idarelerin bu Kanun'a göre gerçekleştirdikleri yapım işlerinde, yapı kullanım izin belgesi giderleri ve benzeri giderlerin yükleniciler tarafından Belediyeye ödenmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, 2017-2021 yılı arasında kamu kurum ve kuruluşlarına verilen 20 yapı kullanma izin belgesi nedeniyle yükleniciler adına tahakkuk ettirilmesi gereken yapı kullanma izin belgesi harcının tahakkuk ettirilmediği ve tahsilatının da yapılamadığı tespit edilmiştir.

Bu itibarla, Belediye yetkililerinin bina inşaat ruhsat harcından istisna tutulan yapıların, yapı kullanma izni harcından da istisna olacağı şeklinde değerlendirmeleri sonucunda, yukarıdaki mevzuat uyarınca istisna kapsamına girmeyen hastane, okul gibi kamu binalarından söz konusu harcın alınmayarak gelir kaybına yol açıldığı değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
https://www.sayistay.gov.tr

KAMU İDARESİ TARAFINDAN SUNULAN MALİ TABLOLAR

MANİSA SOMA BELEDİYESİ MALİ TABLOLARI

BİLANÇO

Kurum Kodu : **46.45.18.00** | **SOMA BELEDİYESİ** | Yıl : **2021**

	AKTİF HESAPLAR	Cari Yıl Tutar TL
	DÖNEN VARLIKLAR	**21.775.382,08**
0	**Hazır Değerler**	**4.039.000,16**
00	KASA HESABI	0,00
01	ALINAN CEKLER HESABI	0,00
02	BANKA HESABI	3.573.060,12
03	VERILEN CEKLER VE GONDERME EMIRLERI HESABI (-)	-50,75
04	PROJE OZEL HESABI	0,00
05	DOVIZ HESABI	0,00
06	DOVIZ GONDERME EMIRLERI HESABI (-)	0,00
08	DIGER HAZIR DEGERLER HESABI	0,00
09	BANKA KREDI KARTLARINDAN ALACAKLAR HESABI	465.990,79
1	**Menkul Kıymet ve Varlıklar**	**0,00**
10	HİSSE SENETLERİ HESABI	0,00

	PASİF HESAPLAR	Cari Yıl Tutar TL
	KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	**11.983.683,84**
0	**Kısa Vadeli İç Mali Borçlar**	**2.758.091,03**
00	BANKA KREDILERI HESABI	2.758.091,03
03	KAMU IDARELERINE MALI BORCLAR HESABI	0,00
04	CARI YILDA ODENECEK TAHVILLER HESABI	0,00
07	FİNANSAL KİRALAMA İŞLEMLERİNDEN BORÇLAR HESABI	0,00
08	ERTELENMİŞ FİNANSAL KİRALAMA BORÇLANMA MALİYETLERİ	0,00
09	KISA VADELI DIGER IC MALI BORCLAR HESABI	0,00
1	**Kısa Vadeli Dış Mali Borçlar**	**0,00**
10	CARI YILDA ODENECEK DIS MALI BORCLAR HESABI	0,00
2	**Faaliyet Borçları**	**3.799.778,12**
20	BUTCE EMANETLERI HESABI	3.799.778,12
22	BUTCELESTIRILECEK BORCLAR HESABI	0,00

11	ÖZEL KESİM TAHVİL SENET VE BONOLARI HESABI	0,00
12	KAMU KESİMİ TAHVİL SENET VE BONOLARI HESABI	0,00
17	MENKUL VARLIKLAR HESABI	0,00
2	**Faaliyet Alacakları**	**13.053.703,93**
20	GELIRLERDEN ALACAKLAR HESABI	0,00
21	GELIRLERDEN TAKIPLI ALACAKLAR HESABI	12.512.313,20
22	GELIRLERDEN TECILLI VE TEHIRLI ALACAKLAR HESABI	541.390,73
26	VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	0,00
27	DİĞER FAALİYET ALACAKLARI HESABI	0,00
3	**Kurum Alacakları**	**0,00**
32	KURUMCA VERILEN BORCLARDAN ALACAKLAR HESABI	0,00
37	TAKIPTEKI KURUM ALACAKLARI HESABI	0,00
39	DİĞER KURUM ALACAKLARI HESABI	0,00
4	**Diğer Alacaklar**	**0,00**
40	KISILERDEN ALACAKLAR HESABI	0,00
5	**Stoklar**	**347,99**

29	DİĞER ÇEŞİTLİ BORÇLAR HESABI	0,00
3	**Emanet Yabancı Kaynaklar**	**3.773.500,21**
30	ALINAN DEPOZITO VE TEMINATLAR HESABI	2.228.841,64
33	EMANETLER HESABI	1.544.658,57
6	**Ödenecek Diğer Yükümlülükler**	**763.973,87**
60	ODENECEK VERGI VE FONLAR HESABI	334.445,54
61	ODENECEK SOSYAL GUVENLIK KESINTILERI HESABI	192.600,18
62	FONLAR VEYA DIGER KAMU IDARELERI ADINA YAPILAN TA	149.086,86
63	KAMU IDARELERI PAYLARI HESABI	87.841,29
68	VADESİ GEÇMİŞ, ERTELENMİŞ VEYA TAKSİTLENDİRİLMİŞ V	0,00
7	**Borç ve Gider Karşılıkları**	**0,00**
72	KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	0,00
79	DIGER BORC VE GIDER KARSILIKLARI HESABI	0,00
8	**Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları**	**888.340,61**
80	GELECEK AYLARA AIT GELIRLER HESABI	0,00
81	GIDER TAHAKKUKLARI HESABI	888.340,61

50	İLK MADDE VE MALZEME HESABI	347,99
53	TICARI MALLAR HESABI	0,00
57	DIGER STOKLAR HESABI	0,00
6	**Ön Ödemeler**	**393.703,58**
60	IS AVANS VE KREDILERI HESABI	0,00
61	PERSONEL AVANSLARI HESABI	0,00
62	BUTCE DISI AVANS VE KREDILER HESABI	393.703,58
64	AKREDITIFLER HESABI	0,00
65	MAHSUP DONEMINE AKTARILAN AVANS VE KREDILER HESABI	0,00
66	PROJE OZEL HESABINDAN VERILEN AVANS VE AKREDITIFLE	0,00
67	DOGRUDAN DIS PROJE KREDI KULLANIMLARI AVANS VE AKR	0,00
9	**Diğer Dönen Varlıklar**	**4.288.626,42**
90	DEVREDEN KATMA DEGER VERGISI HESABI	4.288.626,42
91	INDIRILECEK KATMA DEGER VERGISI HESABI	0,00
97	SAYIM NOKSANLARI HESABI	0,00
98	DİĞER ÇEŞİTLİ DÖNEN VARLIKLAR HESABI	0,00
	DURAN VARLIKLAR	**187.051.292,70**

9	**Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar**	**0,00**
91	HESAPLANAN KATMA DEGER VERGISI HESABI	0,00
97	SAYIM FAZLALARI HESABI	0,00
99	DIGER CESITLI KISA VADELI YABANCI KAYNAKLAR HESABI	0,00
	UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	**6.663.294,59**
0	**Uzun Vadeli İç Mali Borçlar**	**4.555.724,09**
00	BANKA KREDILERI HESABI	4.555.724,09
03	KAMU IDARELERINE MALI BORCLAR HESABI	0,00
04	TAHVILLER HESABI	0,00
07	FİNANSAL KİRALAMA İŞLEMLERİNDEN BORÇLAR HESABI	0,00
08	ERTELENMİŞ FİNANSAL KİRALAMA BORÇLANMA MALİYETLERİ	0,00
09	UZUN VADELI DIGER IC MALI BORCLAR HESABI	0,00
1	**Uzun Vadeli Dış Mali Borçlar**	**0,00**
10	DIS MALI BORCLAR HESABI	0,00
3	**Diğer Borçlar**	**0,00**
30	ALINAN DEPOZITO VE TEMINATLAR HESABI	0,00
38	KAMUYA OLAN ERTELENMİŞ VEYA TAKSİTLENDİRİLMİŞ BORÇ	0,00

1	**Menkul Kıymet ve Varlıklar**	**0,00**
17	MENKUL VARLIKLAR HESABI	0,00
2	**Faaliyet Alacakları**	**504.807,38**
20	GELIRLERDEN ALACAKLAR HESABI	0,00
22	GELIRLERDEN TECILLI VE TEHIRLI ALACAKLAR HESABI	297.175,38
26	VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	207.632,00
27	DİĞER FAALİYET ALACAKLARI HESABI	0,00
3	**Kurum Alacakları**	**0,00**
32	KURUMCA VERILEN BORCLARDAN ALACAKLAR HESABI	0,00
39	DİĞER KURUM ALACAKLARI HESABI	0,00
4	**Mali Duran Varlıklar**	**30.117.507,80**
40	MALI KURULUSLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	7.800.007,80
41	MAL VE HIZMET URETEN KURULUSLARA YATIRILAN SERMAYE	22.317.500,00
47	SERMAYE TAAHHÜTLERİ HESABI (-)	0,00
5	**Maddi Duran Varlıklar**	**152.673.859,29**
50	ARAZİ VE ARSALAR HESABI	30.556.747,54

7	**Borç ve Gider Karşılıkları**	**1.580.790,38**
72	KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	1.580.790,38
79	DIGER BORC VE GIDER KARSILIKLARI HESABI	0,00
8	**Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları**	**526.780,12**
80	GELECEK YILLARA AIT GELIRLER HESABI	0,00
81	GIDER TAHAKKUKLARI HESABI	526.780,12
	ÖZ KAYNAKLAR	**190.179.696,35**
0	**Net Değer**	**118.022.425,32**
00	NET DEGER HESABI	118.022.425,32
7	**Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları**	**53.259.316,87**
70	GECMIS YILLAR OLUMLU FAALIYET SONUCLARI HESABI	53.259.316,87
8	**Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları**	**0,00**
80	GECMIS YILLAR OLUMSUZ FAALIYET SONUCLARI HESABI (	0,00
9	**Dönem Faaliyet Sonuçları**	**18.897.954,16**
90	DONEM OLUMLU FAALIYET SONUCU HESABI	18.897.954,16
91	DONEM OLUMSUZ FAALIYET SONUCU HESABI (-)	0,00

51	YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI	83.498.044,05
52	BİNALAR HESABI	14.580.392,85
53	TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	6.027.161,20
54	TAŞITLAR HESABI	12.772.959,34
55	DEMİRBAŞLAR HESABI	3.881.833,36
56	HİZMET İMTİYAZ VARLIKLARI HESABI	0,00
57	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-4.241.395,12
58	YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	5.598.116,07
59	YATIRIM AVANSLARI HESABI	0,00
6	**Maddi Olmayan Duran Varlıklar**	**0,00**
60	HAKLAR HESABI	1.919.790,52
64	OZEL MALIYETLER HESABI	0,00
68	BIRIKMIS AMORTISMANLAR HESABI (-)	-1.919.790,52
8	**Gelecek Yıllara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları**	**0,00**
80	GELECEK YILLARA AIT GIDERLER HESABI	0,00
81	GELİR TAHAKKUKLARI HESABI	0,00

9	**Diğer Duran Varlıklar**	**3.755.118,23**
94	ELDEN CIKARILACAK STOKLAR VE MADDI DURAN VARLIKLAR	3.756.583,39
97	DIGER CESITLI DURAN VARLIKLAR HESABI	0,00
99	BIRIKMIS AMORTISMANLAR HESABI (-)	-1.465,16

AKTİF TOPLAMI	**208.826.674,78**	**PASİF TOPLAMI**	**208.826.674,78**

Bilanço Dipnotları:		**Cari Yıl Tutar TL**
910	TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	5.282.811,00
911	TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	5.282.811,00
990	KİRAYA VERİLEN DURAN VARLIKLAR HESABI	0,00
999	DİĞER NAZIM HESAPLAR KARŞILIĞI HESABI	0,00

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 46.45.18.00 **Adı : SOMA BELEDİYESİ** **Yılı : 2021**

Hesap Kodu	Kod 1	GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl
630		GIDERLER HESABI	76.848.529,22
630	01	Personel Giderleri	10.948.095,99
630	02	Sosyal Guvenlik Kurumlarina Devlet Primi Giderleri	1.436.727,99
630	03	Mal Ve Hizmet Alim Giderleri	52.863.728,67
630	04	Faiz Giderleri	**1.533.693,35**
630	05	Cari Transferler	**1.383.860,23**
630	07	Sermaye Transferleri	567.626,91
630	11	Deger Ve Miktar Degisimleri Giderleri	1.600,00
630	12	Gelirlerin Ret Ve Iadesinden Kaynaklanan Giderler	2.189.890,79
630	13	Amortisman Giderleri	1.317.264,16
630	14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	4.559.548,92
630	20	Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	46.492,21

GİDERLER TOPLAMI	76.848.529,22

Hesap Kodu	Kod 1	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl
600		GELIRLER HESABI	95.746.483,38
600	01	Vergi Gelirleri	21.558.509,76
600	03	Tesebbus ve Mulkiyet Gelirleri	9.789.687,75
600	04	Alinan Bagis ve Yardimlar ile Ozel Gelirler	220.815,63
600	05	Diger Gelirler	63.140.551,51
600	11	Deger ve Miktar Degisimleri Gelirleri	1.036.918,73

NET GELİR TOPLAMI	95.746.483,38

FAALİYET SONUCU (+/-)	Cari Yıl 18.897.954,16